

Nr 61.

Ankom till riksdagens kansli den 27 maj 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner dels med förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser, m. m. dels ock angående anslag till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkterna 184, 185, 207, 208, 209 och 212, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition angående skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering m. m., för budgetåret 1946/47 beräkna *dels* till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 121 600 kronor, *dels* till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 46 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande ett anslag av 560 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. ett anslag av 840 000 kronor, *dels* till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. ett förslagsanslag av 100 000 kronor, *dels ock* till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag ett reservationsanslag av 175 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t till behandling återupptagit förenämnda frågor i tvenne till riksdagen avlätna och till jordbruksutskottet hänvisade propositioner, nämligen

dels propositionen den 1 mars 1946, nr 126, däri Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

A. antaga vid propositionen fogade förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och till förordning om skogsvårdsavgift;

B. godkänna de grunder för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden samt verksamhetens finansiering m. m., som departementschefen i propositionen förordat;

C. för skogsstyrelsen fastställa ändrad personalförteckning och godkänna ändrad avlöningsstat;

D. för budgetåret 1946/47 å riksstaten under nionde huvudtiteln anvisa

Bihang till riksdagens protokoll 1946. 10 saml. Nr 61.

- a) till Skogsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 215 700 kronor;
- b) till Skogsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 51 000 kronor;
- c) till Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet ett reservationsanslag av 6 150 000 kronor;
- d) till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag ett reservationsanslag av 175 000 kronor;

dels ock propositionen den 26 april 1946, nr 246, däri Kungl. Maj:t, likaledes under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. å riksstaten för budgetåret 1946/47 under nionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta till utskottet hänvisade *m o t i o n e r* nämligen

1) I: 285 av herrar *Wagnsson* och *Åman*, likalydande med II: 445 av herr *Kyling m. fl.*, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta

att förste distriktsskogsmästare skall avlönas enligt lönegrad A 16, distriktsskogsmästare enligt lönegrad A 13 och biträdande distriktsskogsmästare enligt lönegrad A 9 i civila avlöningsreglementet,

att nyssnämnda befattningshavare för placering i löneklass skola äga tillgodoräkna sig den tid före den 1 juli 1946 som de innehaft motsvarande befattning hos skogsvårdsstyrelse samt

att samtliga av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning föreslagna befordringstjänster för skogsskoleutbildad personal inrättas i full överensstämmelse med utredningens förslag;

2) I: 286 av herr *Gustavson m. fl.*, likalydande med II: 442 av herr *Staxäng m. fl.*, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta att en förste distriktsskogsmästarbefattning även inrättas hos skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt bevilja härför erforderliga medel;

3) I: 287 av herr *Näsgård*, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta att tjänstetiteln länskogvaktare skall bibehållas;

4) I: 288 av herr *Näsgård m. fl.*, likalydande med II: 450 av herr *Orgård m. fl.*, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta

att länsjägmästarbefattningarna vid skogsvårdsstyrelserna i Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län skola erhålla samma löneställning som länsjägmästarbefattningarna inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län och

att en befattning som skogsteknisk ledare i lönegrad A 24 inrättas inom skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län samt

att uttala sig för att medel ställas till förfogande för avlöning av en studieledare inom skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län;

5) I: 289 av herrar *Tjällgren* och *Näsgård*, likalydande med II: 453 av herrar *Edberg* och *Jönsson* i Rossbol, vari hemställtts att riksdagen måtte besluta att förste länskogvaktare skall erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 16 och länskogvaktare lönegrad A 13;

6) I: 290 av herr *Tjällgren m. fl.*, likalydande med II: 449 av herr *Svensson* i Grönvik *m. fl.*, vari hemställt

att riksdagen icke måtte godtaga förslaget till förordning om skogsvårdsavgift utan i stället besluta att utgifterna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet helt skola täckas av statsmedel utöver uttagna förrättningsavgifter samt att vederbörande utskott måtte utarbeta de förslag till författningsändringar som härav föranledas;

7) I: 291 av herr *Sundberg m. fl.* samt II: 452 av herr *Hellbacken m. fl.*, vilka motioner ha likalydande motivering så när som i fråga om länskogvaktarnas titel och vari hemställt att riksdagen med bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition måtte

vidtaga de ändringar i förslaget till förordning om ändring av skogsvårdsstyrelseförordningen som i motionerna angivits,

uttala sig för det s. k. normalprogrammets genomförande i princip till 75 procent,

godkänna de grunder i fråga om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och befattningshavarnas anställnings- och avlöningsförhållanden och därmed sammanhängande övergångsanordningar som i motionerna angivits,

besluta att skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering skall ske enligt de grunder som förordats av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning med i motionerna angivna jämkningar,

vidtaga därav föranledda ändringar i förslaget till förordning om skogsvårdsavgift,

till Skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar bevilja ett förslagsanslag med det belopp vartill ovan angivna personal- och löneförslag kunna föranleda samt

till Skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader (tjänstelokal och expenser) bevilja ett anslag av 600 000 kronor;

8) I: 292 av herr *Andersson, Gustav Emil, m. fl.*, vari hemställt att riksdagen måtte för budgetåret 1946/47 å riksstaten under nionde huvudtiteln till Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag anvisa ett reservationsanslag av 255 000 kronor;

9) I: 293 av herrar *Wagnsson* och *Åman*, likalydande med II: 444 av herr *Fagerholm*, vari hemställt att riksdagen måtte besluta

att de befattningshavare inom skogsvårdsstyrelserna, vilka skola förestå kanslierna och ansvara för de kamerala uppgifterna, skola benämnas kansli-föreståndare,

att nämnda befattningshavare i enlighet med skogsvårdsstyrelseutredningens förslag skola avlönas enligt lönegrad A 16 vid de mindre skogsvårdsstyrelserna (Malmöhus län—Kalmar läns norra landstingsområde) samt lönegrad A 18 vid övriga skogsvårdsstyrelser samt

att samtliga befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna för placering i löneklass skola äga tillgodoräkna sig den tid de före den 1 juli 1946 innehaft motsvarande befattning hos skogsvårdsstyrelse;

10) I: 294 av herr *Mannerskantz m. fl.*, vari hemställt att riksdagen ville dels avslå förslaget till förordning om skogsvårdsavgift och

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t påkalla upphävande av nu gällande förordning i samma ämne;

11) I: 295 av herrar *Mannerskantz* och *Björkman*, likalydande med II: 448 av herr *Thorell m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte

dels vid behandlingen av avd. VIII i förevarande proposition angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet uttala sig i den riktning som i motionerna anförts och

dels vid behandlingen av avdelning XI avslå Kungl. Maj:ts förslag angående höjning av anslagen till skogsstyrelsen;

12) II: 446 av herr *Ståhl m. fl.*, vari hemställts att riksdagen måtte besluta att länsskogvaktarnas tjänstetitel även hädanefter må förbli länsskogvaktare,

att fördelningen av inflytande skogsvårdsavgifter må förbli oförändrad med 90 % till det egna områdets verksamhet och 10 % till skogsstyrelsens disposition samt

att avkastningen av skogsvårdsstyrelsernas fonderade medel fritt må disponeras av vederbörande skogsvårdsstyrelse;

13) II: 451 av herrar *Lövgren* och *Skoglund* i Umeå, vari hemställts att riksdagen måtte vidtaga den ändringen att kassörerna (kansliföreståndare eller kamrerare) inom Norr- och Västerbottens skogsvårdsstyrelseområden placeras i lönegrad A 19.

Beträffande de skäl som anförts till stöd för motionerna får utskottet hänvisa till dessa.

Kungl. Maj:ts båda författningsförslag äro av följande lydelse:

»F ö r s l a g

till

**förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350)
angående skogsvårdsstyrelser.**

Häri genom förordnas, att 2 och 4 samt 6—9 §§ förordningen den 30 maj 1941 angående skogsvårdsstyrelser skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Hos skogsvårdsstyrelse skola vara anställda befattningshavare i enlighet med för styrelsen gällande, av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Dessa befattningshavares anställnings- och avlöningsvillkor skola av styrelsen bestämmas enligt av Kungl. Maj:t utfärdat avlöningsreglemente.

Skogsvårdsstyrelse må därjämte anställa övrig för dess verksamhet erforderlig personal. Vid bestämmande av anställnings- och avlöningsvillkor för denna personal skall styrelsen ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som må av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen meddelas.

Över skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande eller entledigande av personal hos styrelsen samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter må klagan föras hos Kungl. Maj:t inom trettio dagar efter den dag, då beslutet tillkännagivits genom anslag i styrelsens lokal.

Beslut om tillsättande av länsjägmästare skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

4 §.

Skogsvårdsstyrelsen skall — — — på styrelsen.

Styrelsen har — — — eller upplysningsverksamhet;

föranstalta därom, att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finnes tillräcklig tillgång på skogsfrö och plantor av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

lämna sakkunnigt — — — förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelsen skall tillika

förvalta de medel, som inflyta till skogsvårdskassan;

med omhänderhavda medel avlöna den hos styrelsen anställda personalen samt utfärda instruktioner för denna;

tillhandagå skogsstyrelsen — — — allmän kännedom.

Skogsvårdsstyrelse skall äga att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen må lämna biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelsen att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finnes föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

6 §.

Skogsvårdsstyrelsens årsräkenskaper skola upprättas för tiden 1 juli—30 juni.

Skogsvårdsstyrelse skall, i enlighet med av skogsstyrelsen utfärdade anvisningar, årligen inom tid, som Kungl. Maj:t bestämmer, till skogsstyrelsen inkomma med förslag till utgifts- och inkomststater för styrelsens verksamhet avseende nästföljande räkenskapsår.

De i skogsvårds-kassan inflytande medlen må ej användas för andra skogar än dem som stå under skogsvårdsstyrelsens tillsyn eller för andra uppgifter än sådana som enligt denna förordning eller eljest gällande bestämmelser tillhöra området för skogsvårdsstyrelsens verksamhet.

Skogsvårdsstyrelse må förvärva fastighet, som är till gagn för styrelsens verksamhet. Avtal om sådant köp må dock ej av styrelsen slutas utan medgivande av Kungl. Maj:t eller förbehåll om sådant medgivande.

Skogsvårdsstyrelse må ej utan Kungl. Maj:ts medgivande upptaga lån.

7 §.

Ordförande och övriga ledamöter i skogsvårdsstyrelse ävensom de i 8 § omnämnda revisorerna äga att enligt de grunder Kungl. Maj:t bestämmer av skogsvårds-kassan åtnjuta arvode för sitt uppdrag samt resekostnads- och traktamentsersättning vid resor och förrättningar, som föranledas av uppdraget.

8 §.

Skogsvårdsstyrelse åligger att före oktober månads utgång varje år till skogsstyrelsen avgiva redovisning för sin förvaltning under näst föregående räkenskapsår. Vid denna redovisning skall vara fogad en kortfattad framställning angående de under skogsvårdsstyrelsens tillsyn stående skogarnas tillstånd och skötsel.

Skogsvårdsstyrelsens förvaltning och redovisning skola granskas av revisorer, utsedda för ett räkenskapsår i sänder, en av Kungl. Maj:t och de övriga till det antal och enligt de grunder, som om ledamöter i skogsvårdsstyrelsen är föreskrivet, dock att inom Västerbottens och Norrbottens län varje landsting och hushållningssällskap skall äga att utse endast en revisor. Vid fullgörande av sitt uppdrag skola revisorerna ställa sig till efterrättelse av skogsstyrelsen meddelade anvisningar. Revisionsberättelsen skall ingivas till skogsstyrelsen före december månads utgång. Såväl revisionsberättelsen som redovisningen och därvid fogad framställning angående skogarnas tillstånd och skötsel skola för kännedom tillställas ledamöterna i landstingets och vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

För den händelse revisionsberättelsen därtill giver anledning, ankommer det på skogsstyrelsen att hos Kungl. Maj:t påkalla erforderliga åtgärder för ernående av rättelse. Dylika åtgärder må ock påkallas av landstingets och hushållningssällskapets förvaltningsutskott genom framställning, som skall ingivas till skogsstyrelsen och av skogsstyrelsen med eget utlåtande överlämnas till Kungl. Maj:t.

9 §.

Ordförande och övriga ledamöter i skogsvårdsstyrelse så ock skogsvårdsstyrelsens tjänstemän vare i utövningen av sina befattningar underkastade det ansvar och den påföljd, som i allmän lag stadgas om statens ämbets- och tjänstemän.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1946. Vid förordningens tillämpning skall iakttagas följande.

Omläggningen av skogsvårdsstyrelsens räkenskapsår från kalenderår till tiden 1 juli—30 juni skall äga rum från och med den 1 juli 1947.

Vad i 8 § nya förordningen stadgas rörande räkenskapsår skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tiden 1 januari—30 juni 1947.

Med avseende å kalenderåret 1946 skola i stället för 6 § första stycket samt 8 § första och andra styckena nya förordningen gälla 8 § första och andra styckena i deras äldre lydelse.»

»F ö r s l a g

till

förordning om skogsvårdsavgift.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Skogsvårdsavgift skall erläggas för jordbruksfastighet, vilken vid fastighetstaxering åsatts särskilda värden för skogsmark och växande skog, och utgå med högst en och en halv promille av summan av nämnda värden. För varje år bestämmes med vilket promilletal avgiften skall för det året utgå.

Uppgår för viss ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet summan av värdena å skogsmark och växande skog för fastigheter inom en och samma kommun icke till tvåtusen kronor, äro fastigheterna undantagna från avgiftsplikt.

2 §.

Skogsvårdsavgift skall erläggas av den, som enligt kommunalskattelagen är skyldig att erlägga fastighetsskatt för fastigheten.

Vad i 75 § 3 mom. första stycket kommunalskattelagen stadgats om ansvarighet för kommunal utskyld, som påförts avliden person, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om skogsvårdsavgift.

3 §.

Om debitering och uppbörd av skogsvårdsavgift stadgas i uppbördsförordningen.

4 §.

Influtna skogsvårdsavgiftsmedel tillfalla staten.

Denna förordning träder i kraft såvitt angår 4 § den 1 juli 1946 och i övriga delar den 1 juli 1947.

1 § andra stycket och 4 § förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift skola upphöra att gälla den 1 juli 1946. I övriga delar skall sistnämnda förordning upphöra att gälla den 1 juli 1947. I fråga om skogsvårdsavgift, som skall erläggas för virke som eftertaxerats till skogsaccis för år 1946 eller tidigare år, skola dock bestämmelserna i 1 § första stycket och 2 § i den sålunda upphävda förordningen fortfarande äga tillämpning.»

I. Inledning.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 mars 1944 tillkallades samma dag att i enlighet med angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag rörande finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m. såsom sakkunniga generaldirektören E. V. Sverne, ordförande, samt ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren L. E. Andersson, Hedenby, länsskogvaktaren E. Björkman, Alingsås, direktören W. Ekman, Gävle, ledamoten av riksdagens andra kammare hemmansägaren G. K. Hellbacken, Hällbacken, byråchefen i skogsstyrelsen F. L. H. Johansson, länsjägmästaren O. R. Lübeck, Uppsala, statskommisarien R. E. Norberg och ledamoten av riksdagens första kammare bruksdisponenten C. G. Sundberg Överum. De sakkunniga, som antagit benämningen 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning, ha med skrivelse den 4 december 1945 avlämnat betänkande med förslag angående skogsvårdsstyrelserna (SOU 1945: 58). Vid betänkandet funnos särskilda yttranden dels av herr Ekman, dels av herr Hellbacken, dels av herrar Hellbacken, Lübeck och Sundberg gemensamt, dels ock av herr Norberg.

Över betänkandet ha yttranden avgivits av skogsstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser, domänstyrelsen, statskontoret, riksräkenskapsverket, statens pensionsanstalt, allmänna lönenämnden, flertalet länsstyrelser, förvaltningsutskotten i flertalet landsting och hushållningssällskap, skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, skogsindustriernas samarbetsutskott, länsjägmästareföreningen, Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund, Sveriges länsskogvaktareförbund, skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonals förening, Sveriges kommunaltjänstemannaförbund samt norrlandskommittén.

II. Huvuddragen av skogsvårdsstyrelseutredningens förslag.

I skogsvårdsstyrelseutredningens betänkande behandlas följande större frågor, nämligen skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning och sammansättning m. m., skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och verksamhetens omfattning, skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och därmed sammanhängande frågor om personalens anställnings- och avlöningsvillkor samt pensionering, finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och slutligen skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning samt kontroll och tillsyn därå.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas administrativa ställning och sammansättning m. m. förordas i stort sett bibehållande av den nuvarande organisationen.

Utredningens behandling av skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter och verksamhetens omfattning har huvudsakligen karaktären av en undersökning, avsedd att läggas till grund vid bedömningen av styrelsernas personal- och medelsbehov. Utredningen har därvid utgått från att de nuvarande verksamhetsgrenarna i huvudsak komma att bibehållas. Till utrönande av verksamhetens framtida omfattning har utredningen föranstaltat om en undersökning av behovet av skogsvårdsåtgärder inom varje skogsvårdsstyrelses område. Såsom resultat av denna undersökning har utredningen lagt fram ett förslag till normalprogram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet (»skogsprogram»), vari arbetsåtgången per år för varje skogsvårdsstyrelse uttryckts i antal förrättningsdagar för befattningshavare av skilda kategorier. Främst av finansiella skäl har dock utredningen icke ansett sig kunna räkna med att normalprogrammet skall kunna genomföras i dess helhet, utan utredningen har stannat för att förordas programmets genomförande till omkring 65 procent såsom en tills vidare möjlig och rimlig linje.¹

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation innebär utredningens förslag, att i stort sett samma befattningshavarekategorier skola finnas som för närvarande. Distriktsindelning av skogsvårdsstyrelsernas områden föreslås dock genomförd i större utsträckning än vad hittills varit fallet. Angående den skogsskoleutbildade personalen föreslås inrättande av ett mindre antal tjänster i relativt hög löneställning, vilka sakna motsvarighet i nuvarande organisation. Kansliarbetet ställes enligt förslaget genomgående under ledning av en kansliförståndare. För varje skogsvårdsstyrelse har utredningen föreslagit det antal skogliga befattningar av skilda slag, som enligt utredningens beräkningar skulle erfordras för genomförande av det till 65 procent reducerade normalprogrammet. Jämväl antalet kanslibefattningar har i förslaget ställts i proportion till styrelsernas arbetsbörda.

Nu angivna organisationsförslag avser skogsvårdsstyrelsernas fasta personal, av utredningen betecknad såsom ordinarie personal. Utredningen har

¹ I normalprogrammet upptagas skogsvårdsstyrelserna efter sammanlagda antalet förrättningsdagar i en ordningsföljd, som sedermera genomgående använts i betänkandet.

förutsatt, att styrelsernas behov av arbetskraft i övrigt liksom hittills får tillgodoses genom anställande av extra och tillfällig personal.

Vad beträffar den ordinarie skogsvårdsstyrelsepersonalens anställnings- och avlöningsvillkor har utredningen funnit behovet av en allmän lönereglering uppenbart, dels på grund av bristen på enhetlighet de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan och dels emedan utredningen ansett den genomsnittliga lönenivån beträffande flertalet befattningar vara för låg med hänsyn till arbetsuppgifter och kompetens. Denna lönereglering föreslås av utredningen genomförd i huvudsaklig anslutning till civila avlöningsreglementets bestämmelser. Befattningarna ha, under jämförelse med domänverkets befattningar, inplacerats i en löneplan, betecknad Sa och motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan A.

I pensionshänseende innebär förslaget, att skogsvårdsstyrelsernas ordinarie befattningshavare skola vara obligatoriskt anslutna till statens pensionsanstalt.

I anslutning till förslagen angående personalorganisation samt anställnings-, avlönings- och pensionsvillkor har utredningen uppgjort förslag till personalstat för varje särskild skogsvårdsstyrelse.

Utredningens förslag angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet syftar till att med bibehållande såvitt möjligt av styrelsernas självständiga ställning råda bot för de påtagligaste bristerna i den nuvarande ordningen för deras medelförsörjning: starkt växlande inkomster såväl mellan de olika styrelserna som från år till år samt för flertalet styrelser otillräckliga inkomster i förhållande till styrelsernas arbetsuppgifter. Utredningen föreslår, att skogsvårdsstyrelsernas »ordinarie-avlöningar» (löner, rörligt tilllägg och kristillägg samt bidrag till pensionsavgifter för ordinarie personal ävensom arvoden till styrelse och revisorer) skola bestridas av ett statligt avlöningsanslag, vars storlek av utredningen beräknats till 4 290 000 kronor. För styrelsernas »omkostnader» (övriga utgifter, framförallt förrättningskostnader), i den mån de icke täckas av styrelsernas »egna inkomster», föreslås uttagande av en avgift på skogsbruket, skogsvårdsavgift, vilken enligt utredningens uppskattningar skulle behöva inbringa 3 750 000 kronor.

Utredningen avser, att den nuvarande skogsvårdsavgiften skall ersättas med en avgift på taxeringsvärdet å skogsmark och skog för jordbruksfastigheter med ett sammanlagt dylikt värde av lägst 2 000 kronor samt att avgiften bestämmas att utgå med ett för hela landet lika promilletal, högst 1,5 promille, av nämnda sammanlagda värde. Inom denna ram skall enligt förslaget Kungl. Maj:t äga fastställa avgiften för viss period. För de närmaste åren — förslagsvis för samma period, som 1945 års allmänna fastighetstaxering gäller — har utredningen ansett, att skogsvårdsavgiften bör fastställas till 1,3 promille, vilket beräknats medföra en inkomst av skogsvårdsavgiftsmedel om 3 900 000 kronor.

Eftersom taxeringsvärdenas storlek inom de olika skogsvårdsstyrelsernas områden lika litet som avverkningarnas omfattning och värde står i proportion till styrelsernas av utredningen beräknade normala arbetsuppgifter och

medelsbehov, föreslår utredningen vidare den ändringen emot vad som nu gäller, att skogsvårdsavgiftsmedlen i sin helhet skola redovisas centralt och årligen fördelas av Kungl. Maj:t. Till grund för den årliga fördelningen skola läggas av skogsvårdsstyrelserna upprättade förslagsstater, granskade av skogsstyrelsen med ledning av normalprogrammet och med hänsyn till övriga inverkan omständigheter.

För att skogsvårdsstyrelserna skola kunna möta oförutsedda utgiftsökningar och därjämte äga medel att bestrida vissa utgifter av engångsnatur har föreslagits viss avsättning av skogsvårdsavgiftsmedel, såväl centralt som hos de särskilda skogsvårdsstyrelserna.

I samband med den nu angivna omläggningen av finansieringssystemet har utredningen ifrågasatt, att skogsvårdsstyrelserna icke längre skola erhålla förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen. Med hänsyn till den särställning, som norrländska skogsproduktionsanslaget i vissa avseenden intager, har dock förutsatts, att styrelsernas merutgifter i anledning av detta anslag alltså skola bestridas av förvaltningsbidrag ur anslaget.

Enligt vad som framgår av betänkandet utgingo under åttaårsperioden 1936—1943 till skogsvårdsstyrelserna statsanslag — inberäknat förvaltningsbidrag — med i medeltal 1 950 000 kronor årligen, medan årsmedeltalet influtna skogsvårdsavgifter under samma period utgjorde 2 600 000 kronor. För år 1943 utgjorde motsvarande siffror 2 250 000 respektive 3 400 000 kronor. De ökade medelsbehov, vartill utredningen vid sina beräkningar kommit, sammanhånga dels med att avlöningskostnaderna för ordinarie personal enligt utredningens förslag beräknats överstiga årsmedeltalet 1936—1943 med 1 800 000 kronor och 1943 års siffra med 1 200 000 kronor, dels ock med att utredningen ansett sig böra beräkna styrelsernas förrättningskostnader och inkomster av biträdesersättningar relativt försiktigt.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning har utredningen lagt fram vissa förslag, avsedda att åstadkomma större säkerhet och bättre överensstämmelse de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan än vad nu är fallet. Bestämmelserna om revision och ansvarighet ha omarbetats. Bland annat förordas, att skogsvårdsstyrelsernas ledamöter icke längre skola vara underkastade redogöran ansvar. Utredningens förslag innebär vidare viss utökning av den tillsynsverksamhet, som åligger skogsstyrelsen.

III. Skogsvårdsstyrelsernas ställning och sammansättning m. m.

I propositionerna lämnas redogörelse för utredningens förslag å s. 10—13 och för yttrandena å s. 13—20.

Departementschefen har i förevarande del anfört följande:

»Skogsvårdsstyrelserna ha under sin 40-åriga tillvaro i hög grad tillvunnit sig skogsägarnas förtroende och måste anses i stort sett ha fyllt sina ofta svåra och grannliga uppgifter på ett tillfredsställande sätt. Styrelsernas bibehållande som lokala organ för främjande av den enskilda skogsvården och

övervakande av skogslagstiftningens efterlevnad har icke heller på något håll ifrågasatts. Under årens lopp har en viss förskjutning i skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ägt rum. Vid skogsvårdsstyrelsernas tillkomst framstod som kanske en av deras främsta uppgifter att övervaka skogsvårdslagarnas efterlevnad. Denna uppgift har emellertid mer och mer kommit att skjutas i bakgrunden och skogsvårdsstyrelsernas förnämsta arbete har blivit att bidra till skogsvårdens befrämjande och vara bärare av det allmännas intresse att skogsvårds- och avverkningspolitiken i landet föres efter kloka och framlytande i skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Härjämte ha emellertid under senare år framträtt icke oväsentliga brister i skogsvårdsstyrelseorganisationen, vilka medfört svårigheter för styrelserna och även verkat hämmande på deras arbete. Jag syftar härvid främst på den ordning, som gällt i fråga om finansieringen av styrelsernas verksamhet. Men även ur andra synpunkter ha vissa svagheter i styrelsernas organisation framträtt. Styrelsernas personal- och avlöningsförhållanden kunna sålunda icke numera anses tillfredsställande. Härutinnan förefinnes för närvarande en icke obetydlig ojämnhet de skilda skogsvårdsstyrelserna emellan. Befattningshavarnas löner och anställningsförhållanden äro icke ordnade efter enhetliga linjer, liksom ej heller befattningshavarnas antal och arbete äro beräknade efter samma grunder. Såsom styrelserna nu äro organiserade föreligga även vissa svårigheter att få en för hela landet klart genomförd och på bestämda mål inriktad skogsvårdspolitik till stånd. Varje skogsvårdsstyrelse äger nämligen nu i stort sett själv inom ramen för sina ekonomiska resurser föra den skogsvårdspolitik som styrelsen finner lämplig. I detta hänseende synes, såsom jag nyss antytt, påkallat att större möjligheter öppnas för det allmänna att inrikta skogsvårdsstyrelsernas verksamhet efter de linjer som framstå såsom mest lämpliga och ändamålsenliga för landet i dess helhet. Även kontrollen över styrelsernas medelsförvaltning och disposition av anvisade medel och anslag synes icke ordnad på ett tillfredsställande sätt. Å andra sidan är det, såsom också understrukits av utredningen och i vissa yttranden, av stor betydelse att skogsvårdsstyrelserna icke i allt för hög grad bindas av allmängiltiga regler och bestämmelser, utan erhålla tillräcklig frihet och självständighet vid handhavandet av sin verksamhet. Ett alltför starkt centralt reglerande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet är uppenbarligen varken lämpligt eller önskvärt. Styrelserna böra äga frihet att inom av statsmakterna uppdragen ram och efter av dessa fastställda riktlinjer bedriva sin verksamhet under hänsynstagande till de lokala förhållandena och behoven. Ett riktigt avvägande av nu framhållna synpunkter måste eftersträvas om styrelserna skola kunna fullfölja sitt betydelsefulla arbete på ett framgångsrikt sätt.

Skogsvårdsstyrelsernas ombildande till helt statliga organ skulle sannolikt underlätta undanröjande av de brister, som enligt vad jag nyss framhållit vidlåda styrelsernas nuvarande organisation och verksamhet. Enhetliga och klara linjer skulle då kunna uppdragas för styrelsernas personal- och löneförhållanden och även andra organisatoriska spörsmål. Styrelserna skulle då

såsom statsorgan fullfölja den skogsvårds- och avverkningspolitik som enligt statsmakternas mening bör drivas. Styrelsernas förstatligande skulle icke heller förhindra tillgodoseendet av de av mig tidigare berörda synpunkterna rörande styrelsernas behov av rörelsefrihet. Många skäl synas sålunda tala för en dylik åtgärd, vilken även i vissa yttranden förordats. Emellertid har jag vid övervägande av detta spörsmål stannat för att icke för närvarande tillstyrka skogsvårdsstyrelsernas förändring till helt statliga organ. Det synes önskvärt att styrelserna alltjämt bibehålla sin natur av organ för de samlade lokala skogsvårdsintressena i länen. Jag finner mig således i likhet med utredningen icke böra förorda någon ändring i skogsvårdsstyrelsernas ställning. För att de av mig tidigare berörda statsintressena bättre skola kunna tillgodoses, synas dock vissa jämkningar böra ske i skogsvårdsstyrelseförordningen som giva större utrymme för de statliga myndigheterna att påverka skogsvårds- och avverkningspolitiken för landet i dess helhet. Jag torde härefter få övergå till att angiva min ståndpunkt till vissa av de mera speciella spörsmål som utredningen i detta sammanhang berört. I det följande kommer jag vidare att närmare behandla flertalet av de av mig förut antydda bristerna i den nuvarande skogsvårdsstyrelseorganisationen och därvid framlägga förslag för deras avhjälpande.

Utredningen har föreslagit en utvidgning av den rätt att anföra besvär över skogsvårdsstyrelsernas beslut som för närvarande förefinnes. Sådan besvärsmätt gäller för närvarande dels beträffande vissa skogsvårdsstyrelses beslut enligt skogsvårdslagarna och dels i fråga om styrelses beslut angående tillsättande av tjänster hos styrelsen. I likhet med utredningen anser jag välbetänkt att en mera generell besvärsmätt lämnas i personalärenden än vad nu är fallet. Däremot anser jag icke påkallat att rätt att anföra besvär över alla skogsvårdsstyrelses beslut medgives. De beslut som här närmast kunna komma i fråga torde avse bidrag. Enligt vad erfarenheten giver vid handen synes något behov av en dylik rätt icke föreligga. I anledning av vad skogsstyrelsen i sitt yttrande anfört vill jag framhålla, att utredningens av mig nu tillstyrkta förslag innefattar besvärsmätt mot beslut om bland annat tillämpning av avlöningsföreskrifter, varunder även torde falla sådant förflyttningsbeslut, som skogsstyrelsen avsett.

Den i vissa yttranden ifrågasatta omprövningen av indelningen i skogsvårdsstyrelseområden anser jag mig i detta sammanhang icke böra närmare behandla, då frågan lämpligen torde böra upptagas i samband med den pågående utredningen om revision av skogsvårdslagen. Om den nuvarande anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare — kontraktsanställning på viss tid med uppsägningsrätt — bibehålles, vilket jag i det följande kommer att förorda, läser frågan om en eventuellt ändrad områdesindelning icke behöva påverka ställningstagandena i förevarande ärende.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning torde någon ändring i betraktande av vad jag förut anfört icke nu böra ske. I anslutning till vad skogsvårdsstyrelseutredningen uttalat, vill emellertid även jag framhålla, att en nödvändig förutsättning för att styrelserna skola kunna fylla sin uppgift är

att till ordförande och ledamöter utses kompetenta personer med tillräcklig auktoritet. Vid personvalet måste därför största avseende fästas vid erfarenhet och kunnighet i skogsbruk och skogsvård. Vad Sveriges länsskogvaktareförbund i sin skrivelse rörande en bisittarinstitution anfört finner jag beaktansvärt, och det synes lämpligt att möjligheter öppnas för närmare överläggningar mellan skogsvårdsstyrelserna och förenämnda befattningshavare. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter i ämnet.

Uppdraget såsom ordförande och ledamot i skogsvårdsstyrelse, vilket är att betrakta såsom ett betydelsefullt förtroendeuppdrag, har hittills icke varit förenat med något arvode. För andra liknande uppdrag har emellertid under senare år börjat lämnas viss gottgörelse. Så är exempelvis förhållandet med uppdragen som ordförande och ledamot i egnahemsnämnd och jordbrukskommission. Med hänsyn härtill och då det i längden även torde bliva svårt att förmå lämpliga och önskvärda personer att utan ersättning åtaga sig uppdrag av ifrågavarande art, anser jag i likhet med utredningen, att skogsvårdsstyrelsernas ordförande och ledamöter samt deras suppleanter böra erhålla ersättning för sina uppdrag. Jag finner mig också kunna biträda förslaget att ersättningen får utgå i form av årsarvode åt ordföranden och såsom dagarvode för varje sammanträdesdag åt ledamot samt åt suppleant för ordförande och ledamot. Beträffande dagarvodenas storlek ansluter jag mig till utredningens förslag och förordar alltså en ersättning av 20 kronor för sammanträdesdag. Årsarvodet till skogsvårdsstyrelseordförandena däremot torde skäligen böra graderas alltefter omfattningen av styrelsernas verksamhet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma arvodets storlek, därvid i enlighet med utredningens förslag högre arvode än 1 000 kronor dock icke bör utgå.

Med anledning av vad utredningen föreslagit rörande kompetenskrav för skogsvårdsstyrelsernas revisorer och om sättet för utseende av den för staten förordnade revisorn, torde jag få framhålla, att Kungl. Maj:t den 31 december 1945 vid förordnandet av revisorer för granskning av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaper och förvaltning under år 1946 därtill utsett personer, som äro auktoriserade revisorer, och att revisionsuppdragen i regel innefatta granskning av två eller flera skogsvårdsstyrelser redovisning. Denna anordning synes ändamålsenlig, och något vägande skäl att nu frångå densamma torde icke föreligga. Jag förordar därför, att den för staten förordnade revisorn alltjämt utses av Kungl. Maj:t. Emellertid torde därvid böra iakttagas, att den utsedde revisorn är auktoriserad revisor eller eljest besitter motsvarande kvalifikationer för uppdraget. Beträffande de båda övriga för varje skogsvårdsstyrelse utsedda revisorerna förutsätter jag, att till revisorer utses med ortens skogligen förhållanden väl förtrogna och i allmänna värv beprövade personer.

I fråga om ersättning till revisorer och siffergranskare vill jag erinra, att Kungl. Maj:t den 31 december 1945 förordnat, att årlig ersättning till av Kungl. Maj:t utsedd revisor för deltagande i granskningen av skogsvårds-

styrelses förvaltning och redovisning skall tills vidare utgå med för varje skogsvårdsstyrelse angivet belopp, varierande mellan 450 och 600 kronor, jämte resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass II C i allmänna resereglementet. Såsom skogsstyrelsen anfört torde dock ersättningen till de av landsting och hushållningssällskap utsedda revisorerna böra sättas lägre. De av skogsstyrelsen föreslagna arvodesbeloppen 150—300 kronor för år synes skäligen. Härtill torde böra komma resekostnads- och traktamentsersättning enligt nyss angivna grunder. Ersättning till sådan siffergranskare, som av revisorerna anlitas för fortlöpande sifferrevision, torde böra få bestämmas av vederbörande skogsvårdsstyrelse efter förslag av revisorerna. Någon anledning att i detta hänseende utfärda särskilda anvisningar torde icke föreligga.

Det synes ändamålsenligt, att skogsstyrelsen bemyndigas att i fortsättningen utfärda de ytterligare instruktioner och anvisningar för skogsvårdsstyrelsernas revisorer, som må visa sig erforderliga, samt att från revisorerna inhämta uppgifter och yttranden. En bestämmelse om skyldighet för revisorerna att följa meddelade instruktioner och anvisningar torde böra införas i skogsvårdsstyrelseförordningen.

Vad angår den av skogsvårdsstyrelserna bildade Föreningen Sveriges skogsvårdsstyrelser anser jag denna förening kunna vara av ett visst värde för skogsvårdsstyrelsernas arbete såsom forum för diskussion om gemensamma angelägenheter och utbytande av erfarenheter. Det torde med hänsyn härtill icke böra möta hinder att skogsvårdsstyrelserna använda något mindre belopp för avgift till en dylik organisation. Det ligger emellertid i sakens natur, att föreningen icke bör kunna träffa avgöranden med någon bindande verkan för skogsvårdsstyrelserna och att den alltså bör ha helt ideell natur. Vid sådant förhållande saknas anledning att i enlighet med skogsstyrelsens förslag föreskriva, att föreningens stadgar skola fastställas av statlig myndighet eller att representanter för skogsstyrelsen skola äga närvara vid föreningens och dess styrelses sammanträden.

Såsom jag förut framhållit har det allmänna ett starkt intresse av att de av statsmakterna godtagna principerna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet bliva med de jämkningar, som kunna betingas av olikartade lokala förutsättningar, enhetligt tillämpade inom alla skogsvårdsstyrelseområden. För att detta intresse skall behörigen tillgodoses, erfordras att skogsstyrelsen med uppmärksamhet följer de olika skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och vid behov biträder dem med råd och anvisningar i ämnen som beröra denna samt att styrelserna i sin verksamhet beakta sålunda lämnade anvisningar. För att i skogsvårdsstyrelseförordningen få ett klart uttryck för vad jag nu anfört synes en mindre omarbetning av de nuvarande bestämmelserna i förordningens 4 § böra ske. Frågan om erforderliga ändringar i skogsstyrelsens instruktion kommer jag sedermera att i annat sammanhang anmäla för Kungl. Maj:t.»

Utskottet. Vad angår frågan om skogsvårdsstyrelsernas framtida ställning synas åtskilliga omständigheter tala för att vid nu ifrågasatta reform sker en förstärkning av det allmännas inflytande i styrelsernas verksamhet. Detta dels i betraktande av att skogsvårdsstyrelserna mer och mer kommit att vara bärare av det allmännas intresse att skogsvårdspolitiken i landet föres efter kloka och framsynta linjer och dels på grund av att under senare år framträtt icke oväsentliga brister i den nuvarande organisationen. Å andra sidan torde böra understrykas betydelsen av att skogsvårdsstyrelserna i sin verksamhet icke i alltför hög grad bindas av allmängiltiga regler och bestämmelser, utan erhålla tillräcklig frihet och självständighet vid handhavandet av sina ofta svåra och grannliga uppgifter.

I såväl propositionen som motionerna I: 291 och II: 452 samt I: 295 och II: 448 har framhållits att ett riktigt avvägande av antydda synpunkter måste eftersträvas, om skogsvårdsstyrelserna skola kunna fullfölja sitt betydelsefulla arbete på ett framgångsrikt sätt. Ehuru många skäl ansetts kunna åberopas för skogsvårdsstyrelsernas ombildande till helt statliga organ, har departementschefen stannat för att icke för närvarande tillstyrka en dylik åtgärd. Emellertid ifrågasätts vissa jämkningar i skogsvårdsstyrelseförordningen i syfte att giva större utrymme för de statliga myndigheterna att påverka skogsvårds- och avverkningspolitiken för landet i dess helhet. En omarbetning av de nuvarande bestämmelserna i förordningens 4 § föreslås sålunda med tanke på att giva ökat inflytande åt Kungl. Maj:t och skogsstyrelsen, vilka skola äga meddela bestämmelser att lända skogsvårdsstyrelserna till efter rättelse. I förutnämnda motioner ha framförts vissa betänkligheter mot att giva skogsstyrelsen dylik befogenhet och hemställts att sista stycket av omförmälda paragraf måtte bibehållas vid sin nuvarande lydelse.

Utskottet har för sin del funnit vad departementschefen i förevarande hänseenden anfört och föreslagit innebära en godtagbar avvägning av allmänna och enskilda intressen i fråga om skogsvårdsstyrelsernas ställning, medförande att ifrågavarande lokalorgan på skogsväsendets område erhålla en mera markerat halvstatlig organisation. Inom utskottet ha visserligen framträtt förespråkare såväl för begränsning som för utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas rörelsefrihet. Även om vissa skäl kunna tala för ett förstatligande redan nu av skogsvårdsstyrelserna, torde enligt utskottets mening härmed böra bero i avvaktan på ytterligare erfarenhet av styrelsernas verksamhet efter här ifrågasatta reforms genomförande. Det förtjänar för övrigt framhållas att frågan om förstatligande synes ha nära samband med sättet för finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i så måtto att efter vidtagandet av en sådan åtgärd det kan ifrågasättas, huruvida skogsägarna — såsom föreslås i ett följande avsnitt — skola bidra till finansieringen.

Beträffande skogsvårdsstyrelsernas sammansättning må framhållas, att vid personvalet bör tillses att styrelserna erhålla en med hänsyn till skogsägarekategorier inom varje område lämplig sammansättning och att alltså däri bliva representerade de skilda intressen som skäligen kunna göra anspråk på att vara företrädare i en dylik styrelse. Ändamålsenligt synes vara att de väl-

jande myndigheterna härvidlag upprätthålla kontakt med varandra. Liksom fallet är med exempelvis egnahemsnämnd och jordbrukskommission torde ersättning böra utgå till ordförande och ledamöter samt deras suppleanter i skogsvårdsstyrelse. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag härom, innebärande bland annat att ordförandearvodena graderas alltefter omfattningen av styrelsernas verksamhet. I detta sammanhang ifrågasatt bisittarinstitution för att bereda den skogsskoleutbildade personalen möjlighet att deltaga i överläggningar med skogsvårdsstyrelserna synes utskottet kunna vara av visst värde.

Vad i propositionen föreslagits i syfte att effektivisera revisorernas arbete finner utskottet välbetänkt, även om betydelsen härav icke bör överskattas när det gäller att förbindra oegentligheter. Dylika händelser torde enligt erfarenhet säkrare kunna förebyggas genom omsorgsfullt utväljande av personalen.

IV. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter.

Redogörelser härutinnan återfinnas i propositionen, för utredningens förslag s. 24—29 och för yttrandena s. 29—33.

Departementschefen har i anslutning härtill yttrat följande:

»I likhet med skogsvårdsstyrelseutredningen anser jag angeläget, att undervisnings- och upplysningsverksamheten, vilken på vissa håll av ekonomiska eller andra orsaker måhända icke erhållit önskvärd omfattning, utvidgas och intensifieras. Det är ur skogsvårdssynpunkt av största betydelse att genom ökad upplysning och undervisning undan för undan stärka intresset hos skogsägarna för en god skogsvård i allmänhet och även att göra dem mera kapabla att på egen hand utföra enklare åtgärder, för vilka eljest skogsvårdsstyrelsernas biträde skulle påkallats, såsom hyggesrensningar, gallringar i ungskog, en del skogsodlingar o. d. Att en utvidgad upplysnings- och undervisningsverksamhet i framtiden skulle kunna förväntas medföra minskat behov av personal hos skogsvårdsstyrelserna, såsom från vissa håll ifrågasatts, synes dock knappast troligt. Snarare ligger det nära till hands att antaga, att ökade kunskaper skola hos skogsägarna skapa större förståelse för behovet av skogsvårdsstyrelsernas biträde för mera krävande skogsvårdsåtgärder.

Formerna för skogsvårdsstyrelsernas upplysnings- och undervisningsverksamhet synas i detta sammanhang icke lämpligen böra upptagas till närmare övervägande. Jag torde få erinra att jag efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 december 1945 tillkallat särskilda utredningsmän för att verkställa utredning rörande yrkesutbildningen inom jordbruket och skogsbruket. Denna utredning torde komma att till behandling upptaga även frågor som sammanhånga med skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet.

Det måste anses synnerligen önskvärt, att skogsvårdsstyrelserna mera allmänt erhålla möjlighet att förvärva lämpliga fastigheter för anordnande av

s. k. skogsvårdsgårdar, då dessa gårdar kunna bliva lämpliga samlingspunkter för en betydelsfull del av skogsvårdsstyrelsernas undervisnings- och upplysningsverksamhet. Stundom torde dock möjlighet förefinnas att för samma ändamål utnyttja fastighet i vederbörande hushållningssällskaps ägo. Med det system för finansiering av styrelsernas verksamhet, som jag i det följande kommer att förorda, lärer den normala vägen för en skogsvårdsstyrelse, som för ändamålet önskar förvärva lämplig fastighet men som saknar tillräckliga medel, bliva att i samband med sina årliga medelsäskanden göra framställning härom till skogsstyrelsen.

I fråga om skogsvårdsstyrelsernas biträdesverksamhet anser jag i likhet med utredningen, att återväxtåtgärderna höra till styrelsernas viktigaste framtidsuppgifter. Särskilt må framhållas den nationalekonomiska betydelsen av att de stora arealerna kalmarker samt restskogar, förvildade hagmarker och skräpskogor av annat slag å enskildas skogar — enligt inhämtade uppgifter ha kalmarkerna uppskattats till sammanlagt omkring 900 000 hektar och skräpskogarna till omkring 500 000 hektar — så snart det låter sig göra bliva försatta i produktivt skick. Såsom från många håll uttalats är det också urskilda synpunkter av stor vikt, att det skogligen återuppbyggnadsarbetet i Norrland bedrivs så skyndsamt som möjligt.

Det av utredningen berörda spørsmålet om sammanslagning av de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen är förtjänt av beaktande. Åtgärden synes vara motiverad framförallt av behovet att erhålla större planmässighet i den statliga bidragsverksamheten än vad hittills varit fallet. Jag förutsätter att skogsstyrelsen framdeles upptager denna fråga till närmare utredning och framlägger förslag i ämnet.

Enligt min mening böra principiellt sett skogsvårdsstyrelserna icke sysselsätta sig med förvaltningsuppgifter å andra skogar än sådana som äro i styrelsernas ägo.

Till den i vissa yttranden berörda frågan om utredning angående betesfredens ordnande är jag icke beredd att nu taga ställning.

I övrigt har vad i detta sammanhang anförts av utredningen och i avgivna yttranden icke givit mig anledning till några särskilda uttalanden.»

Utskottet.

Vad i propositionen anförts rörande skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter i fortsättningen har icke föranlett erinran i de föreliggande motionerna, ej heller från utskottets sida. Utskottet torde därför kunna begränsa sig till att understryka vikten av att skogsvårdsstyrelsernas upplysnings- och undervisningsverksamhet — vars former i avvaktan på en pågående utredning icke upptagits till närmare övervägande i propositionen — utvidgas och intensifieras. Liksom departementschefen finner utskottet det önskvärt att skogsvårdsstyrelserna mera allmänt erhålla möjlighet att bland annat såsom ett led i sagda verksamhet förvärva lämpliga fastigheter för anordnande av s. k. skogsvårdsgårdar. Bland skogsvårdsstyrelsernas viktigaste framtidsuppgifter i fråga om biträdesverksamheten må framhållas åtgärderna för befordrande av återväxten på stora arealer skogsmark i landet.

V. Förslag till normalprogram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet (»skogsprogrammet»).

Beträffande redogörelser för utredningens förslag hänvisas till propositionen s. 34—39 och för yttrandena till s. 39—49.

Departementschefen har i ämnet anfört och föreslagit följande:

»Tidigare har icke företagits någon mera fullständig undersökning rörande omfattningen av landets samtliga skogsvårdsstyrelser arbetsuppgifter. Att en dylik undersökning icke utförts torde i viss mån ha sin grund i att styrelserna verkat relativt fristående och bedrivit sitt arbete var och en efter de linjer, som vederbörande styrelse ansett lämpliga och ändamålsenliga. Detta i förening med påtagliga ojämnheter i styrelsernas inkomster av skogsvårdsavgifter har, såsom skogsvårdsstyrelseutredningen framhållit, medfört att intensiteten och den allmänna inriktningen av styrelsernas verksamhet växlat starkt mellan skilda skogsvårdsstyrelser. Betydande svårigheter ha med hänsyn till nu berörda förhållanden förelegat att överblicka skogsvårdsstyrelsernas behov av personal och medel för verksamhetens bedrivande. Under sådana omständigheter är det uppenbarligen till avsevärt gagn att genom den av utredningen verkställda undersökningen av åtgärdsbehovet å enskildas skogar erhållits en allmän överblick över storleken av de arbetsuppgifter som böra åvila varje skogsvårdsstyrelse. Genom en sådan undersökning torde man kunna få ett ungefärligt begrepp om vilken omfattning verksamheten under den närmaste tiden hos de olika skogsvårdsstyrelserna normalt bör ha. Även i andra avseenden bör en dylik undersökning, såsom utredningen också framhållit, vara av värde.

Vid sin undersökning har utredningen tillämpat den metoden att först söka beräkna vilken mängd av olika slags åtgärder, som årligen kan anses erforderlig inom skilda skogsvårdsstyrelserns områden, och därefter med ledning av statistiska uppgifter angående den hittillsvarande skogsvårdsstyrelseverksamheten uttrycka detta åtgärdsbehov i antal rese- och förrättningsdagar för befattningshavare av skilda kategorier. Utredningen har i fråga om skogstillståndet byggt sin undersökning huvudsakligen på resultaten av riksskogstaxeringarna och inventeringar av vedskog samt på uppgifter, som inhämtats från skogsvårdsstyrelserna.

Det är givet, att en åtgärdsinventering av nu antytt slag icke kan giva några exakta resultat, bland annat därför att kännedomen om det nuvarande skogstillståndet på enskildas skogar är mycket ojämn och på sina håll bristfällig. Vidare blir det alltid en bedömningsfråga, inom hur lång tid sådana engångsåtgärder som grundförbättringar och eftersatta återväxtåtgärder böra vara i sin helhet fullbordade. Icke heller åtgärdsbehovets omräkning i rese- och förrättningsdagar kan bliva annat än ungefärlig. Utredningen har också framhållit att undersökningen under alla omständigheter måste betraktas som en tämligen grov kalkyl.

I likhet med utredningen finner jag emellertid, att det framlagda undersökningsresultatet och det därpå grundade s. k. normalprogrammet böra kunna tjäna såsom allmän ledning vid ställningstagandet till frågorna om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och medelstildelning. De erinringar, som i många yttranden framställts i fråga om normalprogrammet, bottna till stor del i uppfattningen, att normalprogrammet skulle bliva mer eller mindre i detalj bindande för skogsvårdsstyrelserna och att därför hänsyn vid programmets uppgörande bort tagas till lokala särförhållanden av olika slag, såsom exempelvis att proportionen mellan fast och tillfällig personal icke bör vara densamma i skilda landsdelar. Om programmet, såsom nyss antytts, får endast i stora drag tjäna till vägledning, torde dessa erinringar icke få tillmätas någon avgörande betydelse.

Jag anser alltså, att normalprogrammet i princip bör kunna godtagas som ram för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet samt tjäna till ledning vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och medelsbehov, såväl för landet i dess helhet som även, ehuru med möjlighet till jämkningar, för varje särskild styrelse. I detta sammanhang vill jag emellertid understryka de uttalanden som gjorts av utredningen och i vissa yttranden därom, att normalprogrammet icke bör vara något en gång för alla bestämt utan bör undan för undan revideras under hänsynstagande till den ökade kännedom om skogarnas tillstånd, som kan erhållas, och till skogsvårdens utveckling och behov. Det torde få ankomma på skogsstyrelsen att i nära samarbete med skogsvårdsstyrelserna fullfölja arbetet härmed.

En fråga, som särskilt upptagits till behandling i de över utredningens betänkande avgivna yttrandena, är den i vilken omfattning normalprogrammet för närvarande bör genomföras. Uppenbarligen skulle det vara mest önskvärt att ett hundra procentigt genomförande av programmet kunde komma till stånd. Landets skogar äro otvivelaktigt i stort behov av att skogsvårdsverksamheten erhöles den omfattning som programmet avser, icke minst i fråga om de grundförbättrande åtgärderna och försättandet i produktivt skick av kalmarker m. m. Kostnaderna för statsverket skulle såsom utredningen framhållit vid ett omedelbart realiserande av programmet bliva högst betydande. Sett på lång sikt skulle det ur nationalekonomiska synpunkter sannolikt ställa sig förmånligare att snarast genomföra normalprogrammet i dess helhet. Emellertid torde detta av flera skäl icke låta sig göras. Det torde visa sig nödvändigt att på skogsbruket lägga en icke ringa del av de omfattande kostnader, som här äro i fråga. Framför allt torde dock en sådan insats av arbetskrafter — både skolade och oskolade — som ett hundra procentigt realiserande av normalprogrammet skulle kräva, icke under nuvarande förhållanden kunna ställas till förfogande för ändamålet, och icke heller lär man i nuvarande läge kunna räkna med tillräcklig tillgång på frö och plantor. En beskärning måste därför ske. Delade meningar kunna givetvis råda rörande omfattningen av den nödvändiga nedskärningen. Vid övervägande av denna fråga har jag i anslutning till utredningens förslag stannat för att för närvarande räkna med ett genomförande av normalprogrammet till omkring 65

procent. Jag vill emellertid betona att detta endast får anses innebära en riktlinje för skogsvårdsverksamheten under den närmaste tiden. Givetvis måste skogsvårdsstyrelsernas olika förhållanden påkalla avvikelser från programmet i skilda hänseenden. Särskilt vill jag här understryka, att detta bör gälla de skogsvårdsstyrelser för vilka en tillämpning av normalprogrammet i enlighet med vad jag nyss anfört skulle medföra en inskränkning i deras verksamhet i förhållande till densamma omfattning tidigare under en längre följd av år. En dylik inskränkning bör enligt min mening icke ifrågakomma, där styrelsernas verksamhet ur skogliga och ekonomiska synpunkter kan anses vara klokt och tillfredsställande planerad. Icke heller avses att förhindra skäligen rörelsefrihet för styrelserna med avseende å skogsvårdsarbetets fördelning på olika verksamhetsgrenar. Ett klart utrymme måste lämnas för styrelsernas eget initiativ och egen handlingskraft. Det är även uppenbart att den största hänsyn måste tagas till de lokala förhållandena, och det är att märka att dessa äro bäst kända av styrelserna själva. Givetvis måste dock särskilt beaktas att ingen verksamhetsgren blir obehörigen eftersatt. Enligt min uppfattning bör således vid tillämpning av normalprogrammet icke någon som helst byråkratisering eller schematisering av styrelsernas verksamhet komma i fråga. För att denna skall följa de för skogshanteringen i riket i dess helhet såsom lämpliga ansedda principerna för skogsvårdspolitiken och i övrigt ansluta sig till statsmakternas ekonomiska intentioner är det emellertid såsom jag tidigare framhållit påkallat att vissa riktlinjer finnas att tillgå.

Vad slutligen angår frågan om skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget anser jag i likhet med utredningen att åtminstone tillsvidare denna verksamhet icke bör falla inom ramen för styrelsernas så att säga mera ordinarie arbete. Någon egentlig dubbelräkning i normalprogrammet av denna verksamhet torde icke, såsom i vissa yttranden gjorts gällande, ha förekommit. Dels har den väsentliga del av verksamheten, som sammanhänger med betesfrågorna, enligt vad som framgår av betänkandet överhuvud icke inräknats i normalprogrammet, och dels pågår vid sidan av produktionsanslagsverksamheten inom norrländsläna bidragsverksamhet i anledning av övriga s. k. särskilda skogsvårdsanslag på samma sätt som inom landet i övrigt.»

För bedömning av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, personalorganisation och medelsbehov synes det uppställda s. k. normalprogrammet, innefattande en överblick över omfattningen av samtliga skogsvårdsstyrelsernas arbetsuppgifter, utgöra en ändamålsenlig utgångspunkt. Vad angår frågan om i vilken utsträckning detta normalprogram bör förverkligas vore det givetvis önskvärt att skogsvårdsstyrelsernas arbete kunde från början inriktas på programmets fulla genomförande. Emellertid har av vissa hänsyn — till arbetskrafterna och tillgången på frö och plantor samt till kostnaderna — en beskärning ansetts nödvändig. Departementschefen har i likhet med utredningen stannat för att tillsvidare räkna med normalprogrammets realiserande till omkring 65 procent. I motionerna I: 291 och II: 452 har — då kostnadssyn-

Utskottet.

punkter icke ansetts böra anläggas på de i hög grad värdeskapande åtgärder på skogsbrukets område, varom här är fråga — gjorts gällande att endast med hänsyn till svårigheten att anskaffa erforderliga arbetskrafter en begränsning kan vara försvarlig, dock icke längre än till 75 procent. Såvitt utskottet kunnat finna råder full enighet om angelägenheten av att skogsvårdsstyrelserna få bedriva sin verksamhet i största möjliga omfattning, varför här närmast föreligger en bedömningsfråga om vad som är görligt för närvarande. Med den nuvarande knappa tillgången på arbetskrafter torde möjligheter saknas att genomföra normalprogrammet till 75 procent. I den mån förändrade förhållanden på arbetsmarknaden medgiva en snabbare arbetstakt, bör dock enligt utskottets mening en härtill anpassad utökning av verksamheten övervägas. Någon åtgärd i nuvarande läge på grund av motionerna synes således icke kunna förordas. För övrigt må påpekas att departementschefen räknat med ött de olika förhållandena inom skogsvårdsstyrelsernas områden måste påkalla avvikelser från normalprogrammet, vilket endast får anses innebära en riktlinje för skogsvårdsverksamheten under den närmaste tiden och vid vars tillämpning icke någon som helst byråkratisering eller schematisering av styrelsernas verksamhet bör komma i fråga.

I detta sammanhang vill utskottet understryka vad departementschefen anfört därom att skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget tillsvidare icke bör falla inom ramen för styrelsernas mera ordinarie arbete.

VI. Skogsvårdsstyrelsernas personalbehov.

Vidkommande vad som anförts av utredningen och i yttrandena hänvisas till propositionen s. 52—60, resp. s. 60—72.

Departementschefen har härvidlag föreslagit följande:

»Såsom förut nämnts, finnas för närvarande icke några för hela landet gällande bestämmelser angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation, utan varje skogsvårdsstyrelse har i stort sett kunnat uppbygga denna organisation efter som styrelsen ansett lämpligt och styrelsens egna ekonomiska resurser medgivit. Detta har medfört att bristen på överensstämmelse i nyssnämnda hänseende de särskilda styrelserna emellan torde vara större än som kan anses motiverat av arbetets olika omfattning och beskaffenhet. Dels står antalet befattningshavare icke alltid i proportion till styrelsens arbetsuppgifter, och dels är arbetets fördelning på olika slag av befattningshavare ofta skiftande. Ur såväl det allmännas som personalens synpunkt synes det angeläget att i dessa hänseenden åstadkomma bättre överensstämmelse mellan skogsvårdsstyrelserna. I likhet med utredningen finner jag därför påkallat att personalorganisationen vid skogsvårdsstyrelserna underkastas en översyn. Denna bör avse såväl personalens omfattning som dess arbetsuppgifter.

Såsom utredningen framhållit sammanhänger för närvarande skillnaden

mellan en »ordinarie» och en »extraordinarie» eller »extra» befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse icke med befattningens eller anställningens varaktighet utan är uteslutande en löneskillnad. Det synes lämpligare att framdeles beteckningen ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse användes om innehavare av pensionsberättigande befattningar, medan övriga befattningshavare betecknas extra och tillfälliga.

I fråga om olika slag av ordinarie befattningar hos skogsvårdsstyrelserna torde — vad angår befattningar avsedda för skogshögskoleutbildad personal — anledning saknas att föreslå några mera omfattande avvikelser från den nuvarande normala organisationen. Det synes dock vara motiverat att i likhet med vad utredningen förordat genomföra distriktsindelning av skogsvårdsstyrelseområdena i större utsträckning än vad hittills varit fallet. Tillräckliga skäl att ändra tjänstetiteln för förste assistenter och assistenter synas icke föreligga. Jag förordar således att följande slag av ordinarie jägmästarbefattningar böra finnas vid skogsvårdsstyrelserna, nämligen länsjägmästare, biträdande länsjägmästare, distriktsjägmästare, skogstekniska ledare, förste assistenter och assistenter.

Med avseende på de olika jägmästarbefattningarnas arbetsuppgifter torde några mera väsentliga ändringar icke vara påkallade. Det är dock angeläget, att jägmästarpersonalen i så stor utsträckning som möjligt befrias från kontorsgöromål och får ägna sig åt fältarbetet.

Innan jag närmare ingår på frågan om organisationen av den skogsskoleutbildade personalen, torde jag något få beröra frågan om läns-skogvaktarnas tjänstetitel. Att den hävdvunna titeln läns-skogvaktare har en mycket hedrande klang bland landets skogsägare, torde vara allmänt erkänt. Ur denna synpunkt saknas därför anledning ändra läns-skogvaktarnas titel. Då emellertid läns-skogvaktarna själva synbarligen fästa stort avseende vid frågan, vill jag icke motsätta mig att en ändring av deras titel kommer till stånd. Emellertid finner jag den av utredningen föreslagna titeln skogsvårds-konsulent mindre lämplig med hänsyn till att konsulenttiteln inom lantbrukets område i princip är förbehållen högskoleutbildad personal. Enligt min mening torde titeln distriktsskogsmästare vara att föredraga. Jag vill därför föreslå, att titeln läns-skogvaktare utbytes mot distriktsskogsmästare.

Utredningens förslag om inrättande av ett antal befattningar såsom skogsteknisk konsulent och förste skogsvårds-konsulent finner jag mig icke kunna till alla delar biträda. Vad först angår de skogstekniska konsulenterna, har utredningen förutsatt, att dessa skulle handhava speciella uppgifter såsom planläggning av väg- och dikningsföretag o. d. Härvid torde jag få erinra, att frågan om kompetenskraven för vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar ännu icke lösts (IX II. T. 1946 p. 234) samt att för behörighet att handlägga synförrättningar rörande vissa företag jämlikt 7 kap. vattenlagen gälla särskilda bestämmelser enligt kungörelse den 27 juni 1930 (nr 274), vilken kungörelse av utredningen förutsatts ändrad. Med hänsyn till att jag icke genom utredningen blivit övertygad om nödvändigheten av att redan nu tillskapa ifrågavarande nya befattningar hos skogsvårdsstyrelser-

na och då spörsmålet om behörighetskraven för dessa förrättningsmän icke lösts, anser jag att avgörandet av frågan härom tillsvidare bör anstå i avbidan på ytterligare erfarenhet om behovet av dylika befattningar. Däremot finner jag motiverat, att befattningar såsom förste distriktsskogsmästare (förste skogsvårdskonsulenter) inrättas för att förestå skogsvårdsgård och i övrigt handhava mera kvalificerade sysslor, särskilt i fråga om undervisning. Erfarenheten har visat, att skogsvårdsgårdarna, vilka för närvarande finnas inrättade vid 12 skogsvårdsstyrelser, varit utomordentligt nyttiga för styrelsernas undervisningsarbete. För att skogsvårdsgårdarna skola med största effekt utnyttjas böra där finnas väl kvalificerade föreståndare. I första hand bör det ankomma på dessa att utöva förvaltningen av fastigheterna. Skötseln av demonstrations-, övnings- och försöksskog å fastigheterna torde bli förhållandevis krävande, bland annat med hänsyn till att skogen även är avsedd att användas för skogliga försök. Arbetet med utläggande och revision av försöksytor lärer sålunda i stor utsträckning böra anförtros åt föreståndarna. I de kurser som hållas vid skogsvårdsgårdarna synas föreståndarna i stor utsträckning böra leda demonstrationer och övningar, liksom de även torde böra ha till uppgift att leda de skogs- och planteringsdagar, som anordnas för såväl äldre som skolorngdom. Skogsvårdsgårdarna torde tillika bli centrum för skogsvårdsstyrelsernas plantskoleverksamhet och ansvaret för skötseln av plantskolorna samt distributionen av plantorna anförtros åt föreståndarna. Givetvis är det nödvändigt att skogsvårdsgårdarnas föreståndare i erforderlig utsträckning hålla kontakt med det praktiska skogsvårdsarbetet inom skogsvårdsstyrelsernas olika verksamhetsgrenar. Av denna anledning böra föreståndarna jämväl handhava eget distrikt och å detta svara för de sysslor, som regelmässigt ankomma på distriktsskogsmästare. För här ifrågavarande fall torde dock distrikten böra göras mindre än eljest.

Under åberopande av det anförda finner jag mig böra förorda, att hos skogsvårdsstyrelserna inrättas ett antal befattningar såsom förste distriktsskogsmästare, tillika föreståndare för skogsvårdsgård. En förutsättning för inrättandet av dylik befattning hos en skogsvårdsstyrelse bör vara, att styrelsen anordnat skogsvårdsgård. I de fall, där skogsvårdsgård ännu ej anordnats, synes motsvarande befattning böra inrättas såsom distriktsskogsmästare.

I övrigt finner jag mig kunna biträda utredningens förslag i vad avser olika slag av skogsskoleutbildade befattningshavare. Jag förordar sålunda en organisation, som i stort sett innebär, att hos varje skogsvårdsstyrelse skola finnas anställda ett antal distriktsskogsmästare och därjämte biträdande distriktsskogsmästare till ett antal motsvarande ungefär en befattning på vart tredje distrikt. I stället för de av utredningen ifrågasatta befattningarna som skogstekniska konsulenter torde en motsvarande ökning av antalet distriktsskogsmästare böra företagas. De sålunda nytillkomna distriktsskogsmästarna torde hos vissa styrelser komma att placeras såsom dikningsförmän etc., men styrelserna synas böra äga frihet att använda denna arbetskraft på det sätt som i varje särskilt fall kan finnas lämpligt.

Utredningens förslag angående personalorganisationen å skogsvårdsstyrelsernas kanslier kan jag i princip biträda. Det torde sålunda få anses rationellt och ändamålsenligt att hos varje skogsvårdsstyrelse finnes en kanslibefattning i relativt hög tjänsteställning, vars innehavare närmast under länsjägmästaren är chef för kansliets övriga personal och svarar för kansliarbetets behöriga gång samt vidare handhar kamerala uppgifter, såsom att ansvara för bokföring och kassaförvaltning ävensom utföra statistiska och andra sifferutredningar. Enligt min mening torde denne befattningshavare jämväl böra kontrasignera och jämte länsjägmästaren ansvara för utanordning av medel från styrelsen. Jag kan emellertid icke finna tillräckliga skäl föreligga att såsom utredningen förordat införa en ny tjänstebenanämning — kansliföreståndare — för dessa befattningshavare, utan de synas i likhet med tjänstemän i civila statsförvaltningen med motsvarande arbetsuppgifter böra benämnas kassörer.

Vid de båda största skogsvårdsstyrelserna — i Norrbottens och Västerbottens län — anser jag i likhet med utredningen kansliarbetets omfattning motivera inrättande av en kansliskrivarebefattning. I övrigt synes den ordinarie kanslipersonalen såsom utredningen föreslagit böra bestå av kansli- och kontorsbiträden. Att förorda inrättandet av ordinarie befattningar såsom skrivbiträde finner jag däremot icke lämpligt eller erforderligt.

Såsom tidigare nämnts, anser jag mig böra förorda, att det till 65 procent reducerade normalprogrammet får tjäna till vägledning vid bedömandet av skogsvårdsstyrelsernas personalbehov under den närmaste tiden. För landet i dess helhet torde sålunda kunna anses motiverat att räkna med det antal befattningar, som utredningen föreslagit, såsom en ram vid uppskattande av medelsbehoven för skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personalorganisation. Med beaktande av förutberörda jämkningar skulle i enlighet härmed skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal i stort sett få följande sammansättning:

- 25 länsjägmästare,
- 11 biträdande länsjägmästare,
- 21 distriktsjägmästare,
- 4 skogstekniska ledare,
- 24 förste assistenter,
- 12 assistenter,
- 12 förste distriktsskogsmästare,
- 290 distriktsskogsmästare,
- 91 biträdande distriktsskogsmästare,
- 25 kassörer,
- 2 kansliskrivare,
- 11 kanslibiträden,
- 35 kontorsbiträden.

Det må emellertid framhållas, att det sålunda angivna antalet befattningar av olika slag endast är att betrakta såsom ungefärligt och avsett att giva en mera allmän bild av skogsvårdsstyrelseorganisationen.

I fråga om befattningarnas fördelning de särskilda skogsvårdsstyrelserna emellan anser jag likaledes, att utredningens förslag i stort sett bör kunna tjäna som vägledning. De erinringar, som på olika punkter framställts från skogsvårdsstyrelsernas sida emot de av utredningen upprättade förslagen till personalförteckningar, visa emellertid enligt min mening, att berättigade skäl till vissa jämkningar kunna framföras, och frågan bör med hänsyn härtill tagas under ytterligare överbäggande, innan antalet befattningar hos varje styrelse definitivt bestämmes. Det torde på grund härav böra få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för det anslag för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, som jag i det följande kommer att föreslå böra äskas av riksdagen, efter ytterligare prövning i varje särskilt fall bestämma hur många befattningar som skola finnas vid varje skogsvårdsstyrelse, därvid i princip synes böra tillämpas vad förut anförts angående olika slag av befattningar och det sammanlagda antalet befattningar för alla skogsvårdsstyrelserna tillsammans. Vid denna efterföljande prövning torde hänsyn böra tagas till sådana speciella omständigheter, som enligt vad jag förut yttrat kunna föranleda jämkningar i normalprogrammet. Sålunda böra bland annat förskjutningar i proportionen mellan ordinarie personal, å ena sidan, samt extra och tillfällig, å den andra, i vissa fall kunna tänkas. Och vidare torde inskränkningar i den nuvarande organisationen icke böra företagas, om ej särskilda skäl därtill föranleda. »Övertaliga» befattningar skulle sålunda få bibehållas, icke övergångsvis såsom utredningen föreslagit, utan tillsvidare. Jag förutsätter, att nu avsedda överarbetning av skogsvårdsstyrelsernas personalförteckning kommer att uppdragas åt skogsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelsernas behov av extra och tillfällig personal torde på sätt utredningen föreslagit få bedömas i samband med den årliga granskningen av styrelsernas medelsbehov. Härvid torde vederbörlig hänsyn böra tagas till vad nyss anförts rörande proportionen mellan ordinarie och annan personal.

Det av skogsstyrelsen framlagda förslaget till anordnande av aspirantutbildning för skogsvårdsstyrelsernas jägmästarpersonal finner jag beaktansvärt. Emellertid är jag för närvarande icke beredd att taga slutlig ståndpunkt till förslaget. Detta torde få upptagas till närmare överbäggande, sedan skogsvårdsstyrelsernas nya organisation i sin helhet trätt i tillämpning och prövats någon tid.»

Utskottet.

En översyn av skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation bör syfta till att åstadkomma bättre överensstämmelse mellan styrelserna vad angår såväl personalens omfattning som dess arbetsuppgifter. Såsom ett led härutinnan synes det vara lämpligt att beteckningen ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelse användes om innehavare av pensionsberättigande befattningar, medan övriga befattningshavare betecknas såsom extra eller tillfälliga.

Vad beträffar den ordinarie skogshögskoleutbildade personalen biträder utskottet förslaget om att följande slag av jägmästarbefattningar skola finnas vid skogsvårdsstyrelselserna, nämligen länsjägmästare, biträdande länsjägmästare, distriktsjägmästare, skogstekniska ledare, förste assistenter och assisten-

ter. Med avseende på dessa befattningshavares arbetsuppgifter torde några mera väsentliga ändringar i nuvarande förhållanden icke vara påkallade.

För den ordinarie personalen med skogsskoleutbildning har departementschefen tillstyrkt att titeln länsskogvaktare utbytes mot distriktsskogsmästare. Denna titelfråga har tilldragit sig uppmärksamhet i flera motioner, nämligen i motionerna I: 287, I: 291 samt II: 446 med yrkande om bibehållande av den nuvarande tjänstetiteln ävensom II: 452 däri titeln länsskogsmästare förordats. Med hänsyn till att den hävdvunna titeln länsskogvaktare otvivelaktigt allmänt tillvunnit sig en hedrande klang ute i bygderna, finner utskottet det knappast vare sig påkallat eller lämpligt att tilldela denna kår en annan tjänstetitel. Ifrågavarande befattningshavare torde sålunda alltjämt böra benämnas länsskogvaktare.

Utredningens förslag om inrättande av ett antal befattningar såsom skogsteknisk konsulent har tillstyrkts i motionerna I: 285 och II: 445 samt I: 291 och II: 452. Ehuru utskottet icke blivit helt övertygat om nödvändigheten av att redan nu tillskapa dylika nya befattningar, bör dock såsom departementschefen anfört frågan härom icke anses förfallen, utan torde behovet av befattningarna böra tagas under förnyat övervägande framdeles när ytterligare erfarenhet vunnits.

Vad departementschefen andragit till stöd för inrättandet av ett antal befattningar såsom förste länsskogvaktare förenade med föreståndarskapet för skogsvårdsgård biträdades av utskottet. Likaså förslaget om att hos varje skogsvårdsstyrelse skola finnas anställda ett antal länsskogvaktare och därjämte biträdande länsskogvaktare till ett antal motsvarande ungefär en befattning för var tredje länsskogvaktarbefattning.

I enlighet med departementschefens förslag torde till skogsvårdsstyrelsernas kanslipersonal hänföras en kassör med uppgift att närmast under länsjägmästaren leda kansliarbetet, däri inräknat kamerala göromål. Vid vardera av de båda största skogsvårdsstyrelserna — i Norrbottens och Västerbottens län — bör därjämte finnas en kansliskrivarebefattning. I övrigt beräknas den ordinarie kanslipersonalen bestå av kansli- och kontorsbiträden.

Frågan om kassörernas tjänstetitel har berörts i motionerna I: 291 och II: 452 ävensom I: 293 och II: 444, därvid i anslutning till utredningens förslag benämningen kansliföreståndare förordats. Utskottet som icke vill fränkänna motionärernas synpunkter ett visst fog, har emellertid liksom departementschefen icke funnit tillräcklig anledning föreligga att giva dessa befattningshavare annan benämning än som användes för tjänstemän i civila statsförvaltningen med motsvarande arbetsuppgifter, d. v. s. kassörstiteln.

Enligt propositionen beräknas, såsom utredningen föreslagit, skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personalorganisation komma att omfatta följande antal befattningar:

- 25 länsjägmästare,
- 11 biträdande länsjägmästare,
- 21 distriktsjägmästare,

- 4 skogstekniska ledare,
- 24 förste assistenter,
- 12 assistenter,
- 12 förste länsskogvaktare,
- 290 länsskogvaktare,
- 91 biträdande länsskogvaktare,
- 25 kassörer,
- 2 kansliskrivare,
- 11 kanslibiträden,
- 35 kontorsbiträden.

Det framhålles emellertid att det sålunda angivna antalet befattningar av olika slag endast är att betrakta såsom ungefärligt och avsett att giva en mera allmän bild av skogsvårdsstyrelseorganisationen.

I fråga om befattningarnas fördelning de särskilda skogsvårdsstyrelserna emellan har departementschefen likaledes ansett att utredningens förslag i stort sett bör tjäna som vägledning, men samtidigt räknat med att frågan härom tages under ytterligare övervägande innan antalet befattningar hos varje styrelse definitivt bestämmes. Häremot har utskottet infet att erinra.

Motionsvis har framförts förslag om betydande ökning av antalet ordinarie befattningshavare utöver vad propositionen innehåller. Sålunda hemställas i motionerna I: 288 och II: 450 om tillsättande av en skogsteknisk ledare hos skogsvårdsstyrelsen i Gävleborgs län. Enligt utredningens förslag skola dylika befattningar inrättas för Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län. Såsom motionärerna framhållit synes den skogstekniska verksamheten inom Gävleborgs län ha fått en så stor omfattning att därstädes erfordras en särskild ledare för denna verksamhet, varför utskottet icke vill motsätta sig att redan från början räknas med fem befattningar av förevarande slag. Vid behandlingen av sistberörda motioner har inom utskottet dryftats behovet av en dylik befattning även för Västernorrlands län och ansetts att slutlig ståndpunkt härtill bör tagas vid Kungl. Maj:ts fortsatta överväganden. Med hänvisning till den skogliga verksamhet som skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län bedriver på hushållningssällskapets egendom Ivarsbo, påyrkas i motionerna I: 286 och II: 442 tillgång till en förste länsskogvaktare för att — jämte handhavandet av eget distrikt — förestå sagda verksamhet. Jämväl denna angelägenhet synes böra prövas av Kungl. Maj:t. Slutligen har i motionerna I: 291 och II: 452 — i anslutning till förslag om normalprogrammets realiserande till 75 procent — beräknats en motsvarande utökning av skogsvårdsstyrelsernas personaluppsättning. Frågan härom torde emellertid förfalla med hänsyn till det ställningstagande utskottet tidigare tillkännagivit i fråga om verksamhetens omfattning.

Vad angår skogsvårdsstyrelsernas behov av extra och tillfällig personal torde detta få bedömas på sätt departementschefen anförte. Med anledning av motionerna I: 288 och II: 450 torde vid anslagstilldelningen för skogsvårds-

styrelsen i Gävleborgs län böra beräknas medel för avlöning till en studieledare vid styrelsens skogsvårdsskola vid Kratte Masugn.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att det av skogsstyrelsen framlagda förslaget om anordnande av aspirantutbildning för skogsvårdsstyrelsernas jägmästarpersonal bör upptagas till prövning, sedan någon tids erfarenhet vunnits av den nya organisationen.

VII. Personalens anställnings- och avlöningsvillkor.

Redogörelser lämnas i propositionen för nuvarande förhållanden och utredningens förslag (s. 76—83) samt för yttrandena (s. 83—90).

Departementschefen har i denna del anfört och föreslagit följande:

»Såsom jag redan tidigare framhållit, äro även anställnings- och avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas personal i hög grad oenhetliga, vilket sammanhänger med att varje styrelse ägt mer eller mindre oinskränkt frihet att själv reglera dessa förhållanden för sina befattningshavare. Vissa åtgärder ha emellertid under senare år vidtagits i syfte att normalisera skogsvårdsstyrelsepersonalens löner, men bristerna härutinnan äro alltjämt påtagliga.

Sedan länge har också frågan om en fullständig översyn av löneställningen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare varit under övertvägande. Särskilt synas de nuvarande lönerna för vissa av de lägre befattningshavarna icke ha stått i skälig relation till deras arbetsuppgifter och de kompetenskrav, som uppställts. I likhet med utredningen finner jag det innebära avsevärda fördelar om i stort sett motsvarande bestämmelser kunde vinna tillämpning på löneförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas personal, som nu gälla för statstjänstemän. Den omständigheten, att för närvarande pågår en utredning rörande det civila avlöningsreglementet inom 1945 års lönekommitté, synes enligt min mening icke böra hindra förevarande frågas avgörande. Om nämnda överarbetning resulterar i ändringar i reglementet, torde detta givetvis sedermera böra föranleda motsvarande jämkningar även i skogsvårdsstyrelsepersonalens avlöningsbestämmelser.

Beträffande befattningshavarnas anställningsform har utredningen föreslagit, att befattning skulle tillsättas genom kontrakt, gällande tills vidare med viss uppsägningstid, samt att uppsägning från skogsvårdsstyrelsens sida icke skulle få äga rum med mindre befattningshavaren gjort sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller ock befunnits icke kunna på tillfredsställande sätt sköta den. Från vad som för närvarande gäller skiljer sig förslaget därutinnan, att anställningen skall gälla tills vidare i stället för på viss tid samt att uppsägning av befattningshavare skall få ske allenast under någon av nyss angivna förutsättningar. Ehuru givetvis skäl ur personalens synpunkt kunna åberopas för en sådan bestämmelse, anser jag likväl med hänsyn till att skogsvårdsstyrelsernas ställning icke förändrats tillräcklig anledning icke föreligga att nu vidtaga en sådan ändring i befattningshavar-

nas anställningsförhållanden. Det är ock att märka att frågan om de statsanställdas anställningsförhållanden i viss mån är under omprövning. Jag förordar således, att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare liksom hittills anställas på viss tid, förslagsvis 6 år, med ömsesidig rätt till uppsägning vid kontraktstidens utgång. Emellertid anser jag mig, för att tillgodose personalens intresse av att samma principer vinna tillämpning vid uppsägning, höra förorda att skogsvårdsstyrelses beslut om uppsägning av befattningshavare, på sätt utredningen föreslagit, må genom besvär kunna dragas under Kungl. Maj:ts prövning. Såsom jag tidigare berört torde alltså sådan ändring av 2 § skogsvårdsstyrelseförordningen böra vidtagas, att besvär må kunna anföras över skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande eller entledigande av personal, därunder inbegripet även förordnande å befattning, samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter.

Med hänsyn till vikten av att till länsjägmästare utses personer med tillräckliga kvalifikationer anser jag mig böra förorda, att skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande av länsjägmästarbefattning skall underställas Kungl. Maj:ts prövning.

Mot de av utredningen föreslagna kompetenskraven för skogsvårdsstyrelsernas skogligt utbildade befattningshavare och för kassörerna (kansliförståndarna) har jag ej funnit anledning till erinran.

Med den av mig förordade anställningsformen för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare följer, att det icke kan komma i fråga att för länsjägmästarnas del föreslå inplacering i en löneplan, motsvarande civila avlöningsreglementets löneplan C. Däremot synes en något större differentiering av länsjägmästarnas löner böra genomföras än vad utredningens förslag innebär. Länsjägmästarbefattningarna torde sålunda i lönehänseende böra indelas i tre grupper, av vilka grupp I (Malmöhus län—Kalmar läns norra landstingsområde) erhåller lön motsvarande lönegrad A 27 i civila avlöningsreglementet, grupp II (Östergötlands län—Kopparbergs län) lön motsvarande A 29 och grupp III (Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län) lön motsvarande A 30.

De biträdande länsjägmästarna och distriktsjägmästarna böra genomgående erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 26, vilket innebär att de erhålla samma lön som revirförvaltare i tredje klassens revir. Vad särskilt distriktsjägmästarna angår, biträder jag utredningens uttalande därom, att de i regel böra vara stationerade var inom sitt distrikt.

Skogstekniska ledare, förste assistenter och assistenter torde i överensstämmelse med utredningens förslag i lönehänseende böra jämställas med befattningshavare i lönegraderna A 24, 22 respektive 20.

I enlighet med vad lönenämnden tillstyrkt torde förste distriktskogsmästare böra erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 15, distriktskogsmästare lönegrad A 12 och biträdande distriktskogsmästare lönegrad A 8.

Vad angår kassörsbefattningarna anser jag icke att arbetsuppgifternas art och omfattning i genomsnitt motivera fullt så hög löneställning som utredningen förordat. En större differentiering i lönehänseende än utredningen fö-

reslagit torde också vara berättigad med tanke på den stora skillnaden mellan olika skogsvårdsstyrelser i fråga om personalens storlek och medelsammansättningen. Jag vill därför förorda, att dessa befattningar liksom länsjägmästarebefattningarna uppdelas på tre grupper. Kassörerna vid de mindre skogsvårdsstyrelserna (Malmöhus län—Kalmar läns norra landstingsområde) synas böra erhålla en löneställning motsvarande lönegrad A 14, vid flertalet övriga styrelser (Östergötlands—Jämtlands län) en löneställning motsvarande lönegrad A 16 samt vid styrelserna i Norrbottens och Västerbottens län en löneställning motsvarande A 17.

De av mig förordade kansliskrivarebefattningarna vid sistnämnda båda skogsvårdsstyrelser torde böra i lönehänseende likställas med befattningar i lönegrad A 11, kanslibiträdesbefattningarna med befattningar i lönegrad A 7 och kontorsbiträdesbefattningarna med befattningar i lönegrad A 4.

Beträffande andra avlöningsförmåner till skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal än de kontanta lönebeloppen torde böra tillämpas i huvudsak samma grunder, som enligt civila avlöningsreglementet gälla för statliga befattningshavare. Det lär få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa avlöningsreglemente för styrelsernas ordinarie befattningshavare, varvid det av utredningen uppgjorda utkastet i huvudsak torde kunna läggas till grund

Vad angår avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas extra årsanställda befattningshavare torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av skogsstyrelsen fastställa vissa grunder att tillämpas av skogsvårdsstyrelserna. För övrig personal synes vederbörande skogsvårdsstyrelse själv böra äga bestämma avlöningsvillkoren. Det synes dock lämpligt att skogsstyrelsen genom råd och anvisningar söker åstadkomma större enhetlighet i detta hänseende än vad nu är fallet.

I likhet med utredningen finner jag påkallat, att reglerna om resekostnads- och traktamentsersättningar åt skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare underkastas en allmän granskning i syfte att åstadkomma större enhetlighet styrelserna emellan och begränsa de genomsnittliga utgifterna för dessa ersättningar. Jag förutsätter, att ifrågakvarande spörsmål kommer att upptagas till behandling av skogsstyrelsen.

Förslag rörande befattningshavarnas pensionsförhållanden kommer chefen för finansdepartementet att i annat sammanhang underställa Kungl. Maj:t.»

Till en början torde erinras om att här ifrågasatta reform påkallats av bland annat det förhållandet att anställnings- och avlöningsvillkoren för skogsvårdsstyrelsernas personal äro i hög grad oenhetliga. Det synes därför kunna medföra avsevärda fördelar, om bestämmelser som i stort sett motsvara dem som nu gälla för statstjänstemän få vinna tillämpning på löneförhållandena för ifrågakvarande personal. Att skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare liksom hittills skola anställas på viss tid, förslagsvis 6 år, med ömsesidig rätt till uppsägning vid kontraktstidens utgång synes dock utskottet ändamålsenligt, åtminstone tillsvidare. Vad angår förslaget om sådan ändring av 2 § skogsvårdsstyrelseförordningen att besvär må kunna anföras

Utskottet.

över skogsvårdsstyrelses beslut om tillsättande eller entledigande av personal, därunder inbegripet även förordnande å befattning, samt om tillämpning av gällande avlöningsföreskrifter, har detta mölt motstånd i motionerna I: 291 och II: 452. Enär eljest skogsvårdsstyrelsernas rörelsefrihet att kunna anpassa personalen efter växlande behov skulle hindras, bör enligt motionärernas mening sådan besvärsmätt förekomma allenast beträffande ordinarie befattningar. De farhågor som här kommit till uttryck synas utskottet kuappast grundade. Å andra sidan måste det ur personalens synpunkt anses tillbörligt att kunna få hithörande frågor prövade av överordnad myndighet. Besvärsmättens utformning enligt propositionen torde sålunda böra godtagas av riksdagen.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna placeringen i löneplan av skogsvårdsstyrelsernas ordinarie personal har givit upphov till en rad ändringsyrkanden i de föreliggande motionerna. För att erhålla en överskådlig bild av vad motionerna i sådant hänseende innehålla, har utskottet sammanställt ifrågasvarande yrkanden i en till detta utlåtande såsom *bilaga* fogad tabell, utvisande tillika vad i propositionen föreslagits härutinnan. Efter ingående prövning av förevarande lönefrågor har utskottet funnit Kungl. Maj:ts förslag i stort sett lämpligt avvägt och därför stannat för att tillstyrka detsamma. Emellertid bör tilläggas att inom utskottet framförts härifrån avvikande meningar rörande flera befattningar. Särskilt vad angår länsskogvaktarna har utskottet ställt sig tveksamt till dessas placering, motsvarande endast lönegrad A 12. I betraktande av dessa befattningshavares utbildning och arbetsuppgifter har utskottet funnit starka skäl tala för en något bättre löneställning eller närmast 13:e lönegraden. På grund av befarade konsekvenser av en dylik förbättring i lönehänseende för länsskogvaktarna har utskottet dock ansett sig böra avstå från att tillstyrka ifrågasatta uppflyttning. I anslutning härtill torde böra påpekas att befattningshavarna över lag i samband med övergången till det statliga lönesystemet erhålla vissa andra betydande förmåner än de kontanta lönebeloppen — icke minst ur pensionssynpunkt.

Utskottet har ingen erinran att framställa mot att Kungl. Maj:t efter förslag av skogsstyrelsen fastställer vissa grunder i fråga om avlöningsförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas extra årsanställda befattningshavare. Vad angår övrig personal synes det lämpligt att skogsstyrelsen söker åstadkomma större enhetlighet i fråga om anställnings- och avlöningsförhållandena.

Liksom departementschefen finner utskottet påkallat att enhetliga regler utarbetas rörande resekostnads- och traktamentsersättningar åt skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare.

VIII. Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet.

Sammanfattningar av utredningens förslag och yttrandena lämnas i propositionen s. 93—103, resp. s. 103—117.

Departementschefen har föreslagit följande i förevarande ämne:

»Sedan länge har skogsvårdsstyrelsernas finansieringsfråga varit föremål

för statsmakternas uppmärksamhet. Såsom ett önskemål har särskilt framhållits, att styrelsernas inkomster bleve jämnare år från år, vilket skulle underlätta för styrelserna att överblicka sina ekonomiska resurser och därefter planlägga sin verksamhet. Med det nuvarande finansieringssystemet med skogsvårdsavgifter och statsanslag för täckande av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov har följt, att såväl skogsvårdsstyrelsernas sammantagna som de enskilda skogsvårdsstyrelsernas inkomster starkt varierat år från år. Vidare ha inkomsterna fördelat sig ojämnt mellan de särskilda styrelserna jämfört med styrelsernas medelsbehov. Detta har lett till att vissa styrelser kunnat avsätta icke obetydliga kapitalbelopp, medan andra haft svårigheter att bedriva en jämn och kontinuerlig verksamhet. Vissa styrelser, som vid rikligt tillflöde av skogsvårdsavgifter utvidgat verksamheten, ha sedermera när skogsvårdsavgifterna nedgått haft svårigheter att rätta verksamheten efter inkomsten. Vid några tillfällen ha till följd härav statsmakterna varit nödsakade att genom särskild medelsanvisning sanera skogsvårdsstyrelserns ekonomi.

De påtagliga brister, som sålunda vidlåda systemet för finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet, sammanhånga som jag nyss antytt främst med skogsvårdsavgiftens konstruktion. Dels är avgiftens avkastning, vilken är beroende såväl av avverkningarnas storlek som av virkespriserna, i hög grad konjunkturkänslig. Det må nämnas, att medan i skogsvårdsavgifter år 1935 inflöto sammanlagt 829 000 kronor, avgiftsinkomsterna år 1936 uppgingo till 1 679 000 kronor och år 1944 till 4 269 000 kronor. Dels tillfaller huvuddelen av influtna skogsvårdsavgifter skogsvårdsstyrelsen i det landstingsområde, där virket avverkats, ehuru behovet av skogsvårdsåtgärder icke alltid står i proportion till avverkningarnas omfattning och virkets rotvärde.

För att kunna bedöma finansieringsfrågan måste man till en början söka uppskatta skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov. Därvid torde ledning kunna hämtas av det förut berörda normalprogrammet och de i anslutning till detta uppgjorda förslag angående styrelsernas personalorganisation och personalens avlöningsförhållanden, som jag tidigare framlagt.

Skogsvårdsstyrelsernas sammanlagda normala kostnader för »ordinarie-avlöningar», vilka av utredningen uppskattats till 4 290 000 kronor, skulle med tillämpning av de av mig framlagda personal- och löneförslagen samt de föreslagna grunderna för ersättning till styrelse och revisorer kunna beräknas uppgå till omkring 3 950 000 kronor.

Vad beträffar skogsvårdsstyrelsernas »omkostnader» torde de av utredningen uppgjorda kalkylerna kunna godtagas. »Omkostnaderna» skulle sålunda kunna beräknas uppgå till sammanlagt omkring 5 050 000 kronor.

Totalutgifterna för skogsvårdsstyrelseverksamheten skulle enligt det nu anförda kunna uppskattas till 9 000 000 kronor, varvid dock är att märka, att vissa i »omkostnaderna» ingående poster, såsom utredningen framhållit, icke upptagits med brutto- utan med nettobelopp.

För täckande av dessa utgifter står i första hand till buds vad som av utredningen betecknats såsom skogsvårdsstyrelsernas »egna» inkomster, d. v. s. inkomster av biträdesersättningar samt av fastigheter och kapital.

I likhet med utredningen anser jag berättigat, att skogsvårdsstyrelsernas inkomster genom bidrag från landsting och hushållningssällskap icke medtagas i beräkningen i detta sammanhang. Ett motsatt förfaringssätt skulle kunna leda till att dessa bidrag, vilka vanligen torde lämnas med hänsyn till särskilda lokala intressen, icke skulle stå till förfogande i samma utsträckning som tidigare. Tillräckliga skäl att vid beräkningarna av netto-medelsbehovet utesluta skogsvårdsstyrelsernas inkomster av fastigheter och kapital synas däremot icke föreligga.

Rörande biträdesersättningarna har utredningen framlagt ett förslag till normalisering av taxorna för biträde av olika slag. Det torde böra uppdragas åt skogsstyrelsen att på grundval av detta förslag i samråd med vederbörande skogsvårdsstyrelse utarbeta taxor att tillämpas av skogsvårdsstyrelserna. Ehuru verkningarna härav äro svåra att överblicka, synes det dock berättigat att för framtiden räkna med högre inkomst av biträdesersättningar än vad utredningen gjort. Ifrågavarande inkomst torde kunna höjas från av utredningen beräknade 1 200 000 kronor till 1 700 000 kronor. Läggas härtill inkomsterna av fastigheter och kapital, 100 000 kronor, erhålles en totalsumma »egna» inkomster av 1 800 000 kronor. Icke heller i denna summa äro dock alla poster upptagna med bruttobelopp.

Skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov skulle alltså enligt det förut anförda kunna beräknas uppgå till 7 200 000 kronor.

Jämfört med motsvarande siffror dels i medeltal för åren 1936—1943 och dels för år 1943 innebär detta en ökning med 2 600 000 kronor respektive 1 400 000 kronor. Ökningen har föranletts dels av förslagen om utökning av personalorganisationen och om för flertalet befattningar höjda löner och dels av att kostnaderna per förrättningsdag i genomsnitt antagits komma att stiga.

En årlig mindre avgift från skogsägarna till finansiering av skogsvårdsstyrelseverksamheten måste, såsom utredningen framhållit, anses vara mera berättigad numera än som var fallet, då den nuvarande skogsvårdsavgiften tillkom, då ju skogsvårdsstyrelserna efter hand kommit att tilldelas ökade arbetsuppgifter i fråga om skogarnas skötsel och vård. I likhet med utredningen finner jag det sålunda berättigat, att skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov delvis bestrides genom skogsvårdsavgifter.

Såsom förut berörts, torde en av huvudorsakerna till ojämnheter i skogsvårdsstyrelsernas ekonomiska förhållanden ligga i konstruktionen av den nuvarande skogsvårdsavgiften. Detta utgör enligt min mening fullt skäl att undersöka möjligheterna att uttaga skogsvårdsavgift i annan form. Därtill kommer, att om kommunalskatteberedningens förslag om slopande av skogsaccis skulle genomföras, grunden för uttagande av den nuvarande skogsvårdsavgiften skulle bortfalla, eftersom man knappast torde kunna räkna med att behålla särskild virkestaxering enbart för skogsvårdsavgift.

I likhet med utredningen anser jag, att den mest ändamålsenliga utvägen att uttaga skogsvårdsavgift i annan form än för närvarande sker är att lägga en avgift på skogsfastigheters taxeringsvärden, varvid värdena för skogsmark och växande skog synas böra komma i fråga. En dylik avgift skulle äga väsentliga fördelar i jämförelse med den nuvarande. Framför allt skulle inkomsten av avgiftsmedel bli jämn och kunna överblickas på förhand, och vidare skulle förfarandet vid taxering, debitering och uppbörd bli avsevärt mycket enklare och effektivare än för närvarande. I principellt avseende torde befogade erinringar icke kunna göras mot en avgift av nu angivet slag. En övergång från att belasta skogsavkastningen med en viss avgift till att i stället taga ut motsvarande avgift på det kapitalvärde — taxeringsvärde — som kan anses vara bestämt av samma avkastning, bör såsom utredningen framhållit närmast vara att betrakta som en lämplighetsfråga. Den omständigheten, att den nya avgiften skulle komma att uttagas, oavsett om skogen lämnat någon avkastning eller ej, torde icke heller böra vålla några betänkligheter, då ju avgiften, om den bibehålles på ungefär samma låga nivå som den nuvarande, icke torde komma att medföra någon mera kännbar belastning på skogsbruket. I detta avseende torde jag få hänvisa till den promemoria, vilken såsom bilaga 21 finnes fogad vid utredningens betänkande.

Jag finner mig sålunda böra förorda, att grunden för uttagande av skogsvårdsavgift ändras, så att avgiften uttages efter vid fastighetstaxering åsatta värden för skogsmark och växande skog i stället för att utgå i förhållande till värdet av avverkat virke.

Vad angår spörsmålet, huruvida skogsvårdsavgift bör utgå för samtliga skogar eller endast för sådana, som stå under skogsvårdsstyrelsernas tillsyn, finner jag i likhet med utredningen icke tillräckliga skäl föreligga att föreslå någon ändring i nuvarande ordning. Skogsvårdsavgift torde alltså liksom hittills böra uttagas för samtliga skogar oavsett deras natur av allmänna eller enskilda.

Av praktiska skäl synes en undre gräns för avgiftsplikt böra föreskrivas. Denna gräns torde lämpligen böra knytas till taxeringsvärdet. Givet är att delade meningar kunna råda om var en sådan gräns skall sättas. Vid övervägande av frågan har jag stannat för att biträda utredningens förslag att från avgiftsplikt skall undantagas fastighet, för vilken värdena å skogsmark och växande skog sammanlagt icke uppgå till 2 000 kronor. En ägares samlade fastighetsinnehav inom en kommun torde därvid böra behandlas som en enhet.

Därest skogsvårdsavgift enligt nu angivna metod skall uttagas synes frågan om avgiftens förmånsrätt i fastighet böra övervägas. Denna samt andra frågor om eventuella ändringar i taxerings- och uppbördsförfattningar m. m. torde komma att i annat sammanhang anmälas av chefen för finansdepartementet.

I likhet med utredningen finner jag lämpligt, att i samband med införande av en ny metod för finansiering av skogsvårdsstyrelseverksamheten om-

läggning sker av de nuvarande formerna för statsbidrag till verksamheten, så att bidragen utgå från ett enda anslag. Anslaget till skogsvårdens befrämjande, lappmarksanslaget och skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen torde böra upphöra att utgå. Jag förutsätter emellertid, att verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget alltså kommer att finansieras genom förvaltningsbidrag ur detta anslag. Vidare torde böra beaktas, att skogssällskapet även i fortsättningen i någon form bör beredas ersättning för sina förrättningskostnader i samband med bidragsverksamhet under de särskilda skogsvårdsanslagen.

För avvägningen av skogsbrukets bidrag — genom skogsvårdsavgifter — till skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering saknas fasta hållpunkter. Att skilja mellan sådana styrelsernas arbetsuppgifter, som äro rent statliga, och andra låter sig i regel icke göra. Ytterst syftar ju för övrigt hela verksamheten till skogsbrukets förkovran. Med hänsyn till skogsägarnas starka intresse av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet anser jag skäligt att skogsbruket får bära större delen av den kostnadsökning, som beräknas bliva följden av ett genomförande av föreliggande förslag. Jag förordar därför att skogsvårdsavgiften bestämmas till så högt belopp, att omkring 4 500 000 kronor, vilket motsvarar närmare två tredjedelar av skogsvårdsstyrelsernas beräknade totala nettomedelsbehov (»ordinarie-avlöningar» och »nettoomkostnader») för den närmaste tiden, komma att täckas av inflytande avgiftsmedel. Detta innebär enligt utredningens kalkyler med utgångspunkt från 1945 års taxeringsvärden, att skogsvårdsavgift i hela landet skulle behöva uttagas med 1,5 promille, eller alltså det promilletal, som utredningen förordat såsom maximum. I enlighet med det nu anförda föreslår jag, att skogsvårdsavgift enligt förut angivna grunder skall utgå med högst 1,5 promille. För varje år torde böra bestämmas, hur stor avgift som för året bör uttagas.

Med nu förordade anordning skulle skogsvårdsavgiftsmedlen icke, såsom utredningen föreslagit, vara knutna till vissa bestämda ändamål.

Enligt min mening är en årlig central granskning av skogsvårdsstyrelsernas medelsbehov nödvändig med hänsyn till dels storleken av de statsmedel som här komma i fråga och dels det allmännas intresse av att dessa medel användas på mest ändamålsenliga sätt. Vid sådant förhållande synas tillräckliga skäl saknas att bibehålla den nuvarande anordningen, att varje styrelse i huvudsak själv erhåller de skogsvårdsavgifter, som inflyta inom styrelsens område. Jag förordar alltså i likhet med utredningen, att skogsvårdsavgiftsmedlen i sin helhet redovisas centralt. Av budgettekniska skäl och då enligt vad jag tidigare berört avgiftsmedlen icke skulle vara knutna till vissa bestämda utgiftsposter, synas emellertid dessa medel icke böra anordnas såsom en specialbudget utan redovisas å riksstatens inkomstsida. Statsanslaget till bidrag åt skogsvårdsstyrelserna bör då upptagas till ett belopp, som motsvarar styrelsernas sammanlagda nettomedelsbehov, eller enligt vad nyss sagts till 7 200 000 kronor. Detta innebär en belastning på riksstaten, utöver

vad som skulle tillföras denna genom skogsvårdsavgifter, av 2 700 000 kronor. Ökningen i förhållande till statens hittillsvarande utgifter, i medeltal för åren 1936—1943 1 950 000 kronor, skulle således bli omkring 750 000 kronor.

Med den sålunda av mig förordade ordningen för skogsvårdsstyrelseverksamhetens finansiering skulle några särskilda åtgärder för åstadkommande av medelsreserver icke bli erforderliga. Vad de särskilda skogsvårdsstyrelserna angår, torde i deras stater kunna upptagas visst belopp för oförutsedda utgifter. Och vidare lär lämpligt belopp av anslaget böra beräknas för Kungl. Maj:ts vidare förfogande. Självfallet torde i enlighet med vad utredningen föreslagit bestämmelse böra meddelas därom att skogsvårdsstyrelserna icke skola äga upptaga lån utan Kungl. Maj:ts medgivande. En omläggning av skogsvårdsstyrelsernas räkenskaps- och redovisningsår till att sammanfalla med det statliga budgetåret kan visserligen tänkas i vissa fall för styrelserna förorsaka en del olägenheter, nämligen i den mån skoglig personal behöver sysselsättas med bokslut, årsberättelser och dylikt, men dessa olägenheter böra enligt min mening icke hindra en icke blott ur budgetteknisk utan även ur rent praktisk synpunkt önskvärd åtgärd. Jag förordar således, att dylik omläggning genomföres i samband med övergången till det nya finansieringssystemet.

Enligt det av mig förordade finansieringssystemet skall såsom nyss sagts skogsvårdsavgift uttagas med högst 1,5 promille på förut angivna taxeringsvärden, varefter inflytande avgiftsmedel tillföras riksstatens inkomstsida. För täckande av skogsvårdsstyrelsernas totala nettomedelsbehov bör årligen beviljas anslag på riksstaten. Åtminstone intill dess organisationen vunnit stadga, synes i detta sammanhang någon skillnad icke böra göras mellan avlöningar och omkostnader utan erforderliga medel böra beviljas i form av ett reservationsanslag. Det huvudsakliga skälet härför är att det, såsom jag tidigare berört, måste anses lämpligt med en viss rörelsefrihet i fråga om antalet ordinarie befattningshavare hos skogsvårdsstyrelserna och proportionen mellan ordinarie och tillfällig personal.

Till grund för beräkningen av anslaget böra ligga stater för de särskilda skogsvårdsstyrelserna, fastställda av Kungl. Maj:t efter förslag av vederbörande skogsvårdsstyrelse och granskning av skogsstyrelsen. Emellertid torde det såsom jag tidigare framhållit vara angeläget att styrelserna icke betagas möjlighet att inom totalramen för fastställda stater vidtaga medelsdispositioner som kunna vara betingade av ändrade förhållanden eller andra anledningar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan meddela erforderliga föreskrifter.

Av det anförda framgår, att medel, som tillhandahållas skogsvårdsstyrelse från reservationsanslaget, skola avses för det medelsbehov, som icke täckes av skogsvårdsstyrelsens övriga inkomster, fränsett i det föregående omförmälda bidrag från landsting och hushållningssällskap för särskilda ändamål. Tillhandahållna anslagsmedel, som icke sålunda tagas i anspråk under res-

pektive budgetår, böra icke fonderas hos skogsvårdsstyrelse. Enligt vederbörligt bokslut odisponerade sådana anslagsmedel böra återbäras till reservationsanslaget.»

Utskottet.

I propositionen har för bedömande av skogsvårdsstyrelsernas finansieringsfråga verkställt en uppskattning av styrelsernas årliga medelsbehov, utvisande att totalutgifterna kunna beräknas uppgå till ett sammanlagt belopp av 9 000 000 kronor, varav omkring 3 950 000 kronor falla på avlöningskostnader och 5 050 000 kronor på omkostnader. För täckande av dessa utgifter beräknas i första hand att skogsvårdsstyrelsernas »egna» inkomster skola tagas i anspråk. Därmed avses dock icke bidrag från landsting och hushållningssällskap utan avkastning av fastigheter och kapital, cirka 100 000 kronor, samt biträdesersättningar, beräknade till 1 700 000 kronor, tillhoppa 1 800 000 kronor. Återstående (9 000 000 — 1 800 000 =) 7 200 000 kronor behöva alltså tillföras från annat håll.

För närvarande finansieras skogsvårdsstyrelsernas verksamhet främst genom skogsvårdsavgifter som påläggas skogsägarna. På grund av sin konstruktion — de beräknas på värdet av avverkat virke — äro dessa avgifter i hög grad konjunkturkänsliga och växlande till sina årliga belopp. Enligt departementschefens mening böra skogsägarna även i fortsättningen bidra till finansieringen av skogsvårdsstyrelseverksamheten genom erläggande av avgifter. En omläggning av grunden för avgifternas uttagande ifrågasättes därvid i syfte att erhålla en jämn inkomst som kan överblickas på förhand. Fördenskull föreslås att skogsvårdsavgifterna skola uttagas efter vid senaste fastighetstaxering åsatta värden för skogsmark och växande skog och liksom hittills utgå för samtliga skogar, oavsett deras natur av allmänna eller enskilda. Från avgiftsplikt skall dock undantagas fastighet, vars värden å skogsmark och växande skog sammanlagt icke uppgå till 2 000 kronor.

Frågan om skogsägarnas bidrag till finansieringen av skogsvårdsstyrelseverksamheten har blivit föremål för uppmärksamhet i flera motioner, därvid olika meningar kommit till uttryck. Medan i motionerna I: 290 och II: 449 intages den ståndpunkten att någon skogsvårdsavgift alls icke bör utgå och att vad som erfordras utöver biträdesersättningar bör anvisas av statsmedel, ifrågasättes i motionerna I: 295 och II: 448 huruvida det kan vara riktigt att upptaga skogsvårdsavgift, vilket skulle innebära särskild beskattning av skogsbruket, och föreslås att finansieringsfrågan underkastas förnyad prövning efter direktiv av riksdagen. I motionen I: 294 förklaras att, om ej utredningens finansieringssystem godtages, någon skogsvårdsavgift icke bör ifrågakomma.

Enligt utskottets mening synes frågan om uttagande av skogsvårdsavgift genom den ifrågasatta reformen knappast ha kommit i det läget att där efter föreligga mindre starka skäl än tidigare att belasta skogsägarna med dylik avgift. Utskottet vill därför ansluta sig till departementschefens uppfattning att skogsvårdsavgift bör utgå även i fortsättningen. Den ifrågasatta omläggningen av grunden för beräkning av densamma finner utskottet ända-

målsenlig. Utskottet vill heller icke motsätta sig att avgiftens belopp fastställles så att den motsvarar ungefär två tredjedelar av förutnämnda totala medelsbehov hos skogsvårdsstyrelserna, dock högst 4 500 000 kronor. Detta torde betyda att avgiften för närvarande behöver uttagas med 1,5 promille, vilket utskottet anser vara det högsta promilletal som må ifrågakomma.

För närvarande behåller varje skogsvårdsstyrelse inom dess område inflytande skogsvårdsavgifter till huvudsaklig del. Enligt departementschefens förslag skola avgifterna redovisas å riksstatens inkomstsida och för verksamheten erforderliga medel i sin helhet anvisas i form av reservationsanslag, som fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna efter granskning av styrelsernas medelsbehov. Motionen II: 446 däremot innehåller förslag om bibehållande av den nuvarande ordningen att 90 procent av avgifterna skola tilldelas områdets skogsvårdsstyrelse och resten användas för angelägenheter, gemensamma för hela landets skogsvård. I motionerna I: 291 och II: 452 förordas genomförande i stort sett av utredningens förslag i förevarande del. I betraktande av att syftemålet med hela skogsvårdsstyrelserreformen går ut på att åstadkomma en ändamålsenlig och i görligaste mån enhetlig organisation, kan utskottet icke finna det vara förenat med någon egentlig olägenhet för styrelserna att man tillämpar den av departementschefen förordade anordningen, vilken ur budgetteknisk synpunkt synes innebära en förtjänstfull förenkling. Så mycket mindre som vid prövningen av varje skogsvårdsstyrelses medelsbehov förutsattes att tillbörlig hänsyn toges till särskilda förhållanden inom respektive områden. Vidare må beaktas att i skogsvårdsstyrelsernas stater skall upptagas visst belopp för oförutsedda utgifter, något som utskottet tillmäter betydelse just för att bereda nödig rörelsefrihet, varför det är angeläget att sådant belopp icke beräknas alltför snävt. Härigenom torde i tillbörlig grad tillgodoses det ändamål som avses med det motionsvis framförda kravet på att medelsreserver böra stå till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. Det skall dessutom vara skogsvårdsstyrelserna obetaget att inom ramen för fastställda stater vidtaga de medelsdispositioner, vilka kunna betingas av ändrade förhållanden eller andra anledningar. Enligt vederbörligt bokslut odisponerade anslagsmedel torde dock böra återbäras till reservationsanslaget för ändamålet. Härtill kommer att lämpligt belopp av statsanslaget avses skola ställas till Kungl. Maj:ts vidare förfogande, även det ägnat att befordra anpassning till växlande lägen och behov.

Med införandet av det här förordade finansieringssystemet bör följa en avveckling av de nuvarande formerna för statsbidrag till skogsvårdsstyrelseverksamheten, d. v. s. anslaget till skogsvårdens befrämjande, lappmarksanslaget samt skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsbidrag ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen. Vad angår verksamheten i anledning av norrländska skogsproduktionsanslaget, vilken förutsatts skola fortgå vid sidan av den mera ordinarie skogsvårdsverksamheten, torde förvaltningsbidrag för densamma lämpligen alltjämt böra anvisas från anslaget i fråga.

IX. Skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning. Kontroll och tillsyn.

För innehållet i utredningens förslag och yttrandena redogöres å s. 122—125 i propositionen.

Departementschefens yttrande är av följande lydelse:

»Vid ett genomförande av det finansieringssystem, som jag tidigare förordat, kommer den av utredningen förutsatta uppdelningen i anslagsmedel för »ordinarie-avlöningar», å ena sidan, samt skogsvårdskassan, å den andra, icke längre att erfordras. Under skogsvårdsstyrelsernas förvaltning komma således att stå dels medel, som äro avsedda för styrelsernas verksamhet, förslagsvis sammanfattade under benämningen skogsvårdskassan, och dels bidragsmedel ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen.

Vad utredningen anfört om de kamerala ärendenas behandling vid skogsvårdsstyrelserna har jag icke funnit påkalla något uttalande i detta sammanhang. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att härom meddela erforderliga bestämmelser i de reglementen, som enligt vad utredningen föreslagit synas böra utfärdas för skogsvårdsstyrelserna.

Den förut förordade omläggningen av skogsvårdsstyrelsernas räkenskapsår föranleder såsom utredningen uttalat ändring av de i 8 § skogsvårdsstyrelseförordningen meddelade bestämmelserna om tidpunkten för avgivande av förvaltnings- och revisionsberättelser.

Utredningens förslag, att ordförande och ledamöter i skogsvårdsstyrelse skola befrias från redogörareansvar, finner jag mig kunna biträda. Den nuvarande, i 9 § skogsvårdsstyrelseförordningen stadgade ansvarigheten måste anses oskäligt betungande. Jag förordar således, att bestämmelsen härom uteslutes ur förordningen.

I fråga om den centrala tillsynen över skogsvårdsstyrelsernas medelsförvaltning torde jag få hänvisa till vad jag tidigare anfört rörande förhållandet mellan skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna i allmänhet.»

Utskottet.

Det av utskottet tillstyrkta finansieringssystemet har till följd att under skogsvårdsstyrelsernas förvaltning komma att stå dels medel som äro avsedda för styrelsernas verksamhet, förslagsvis sammanfattade under benämningen skogsvårdskassan, och dels bidragsmedel ur de s. k. särskilda skogsvårdsanslagen.

Beträffande de kamerala ärendenas behandling vid skogsvårdsstyrelserna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser.

I anslutning till medelsförvaltningens omläggning torde ordförande och ledamöter i skogsvårdsstyrelse böra befrias från redogörareansvar.

X. Övergångsanordningar och anslagsberäkningar för skogsvårdsstyrelsernas del m. m.

I propositionen återgives innehållet i utredningens förslag s. 126—129 samt yttrandena s. 129—133.

Departementschefen har i förevarande del anfört och föreslagit följande:

»I likhet med utredningen finner jag det angeläget, att förslagen angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och personalens lönerreglering genomföras redan från den 1 juli 1946. De närmare bestämmelserna rörande övergången torde få utfärdas av Kungl. Maj:t, därvid Kungl. Maj:t lärer komma att i tillämpliga delar följa de av utredningen förordade grunderna, dock med beaktande av vad statskontoret och lönenämnden anfört rörande löneklassplacering. Sålunda torde skogsvårdsstyrelserna böra berättigas att i sådana fall, där minskning i lönen eljest skulle uppkomma, till befattningshavare utbetala lönetillägg i enlighet med vad utredningen föreslagit, och motsvarande rätt torde böra medgivas i fråga om nu utgående barntillägg. Någon minskning av antalet ordinarie befattningar torde enligt vad jag tidigare uttalat knappast behöva uppkomma hos någon styrelse.

I fråga om övergången i finansiellt hänseende föranleder det finansieringsförslag, jag tidigare framlagt, vissa jämkningar i de av utredningen föreslagna övergångsanordningarna.

Vad först medelsbehovet under tiden januari 1946—juni 1947 angår, kunna skogsvårdsstyrelsernas kostnader för »ordinarie-avlöningar» från och med juli 1946, vilka av utredningen upptagits till 4 290 000 kronor och av skogsstyrelsen till 4 150 000 kronor, med tillämpning av de grunder jag tidigare förordat rörande styrelsernas personalorganisation och personalens lönerreglering samt ersättningar till styrelse och revisorer uppskattas till 3 650 000 kronor. Med hänsyn till att de för statliga befattningshavare gällande reglerna om löneklassplacering torde böra tillämpas, ha härvid med beaktande av nuvarande löneläge länsjägmästarna antagits placerade i högsta löneklassen av respektive lönegrad, övrig jägmästarpersonal liksom kanslipersonalen i näst högsta löneklassen samt den skogsskoleutbildade personalen i lägsta löneklassen. I fråga om dyrortsgrupperingen ha de av skogsvårdsstyrelserna i anledning av utredningens betänkande upprättade statförslagen följts. Skogsvårdsstyrelsernas nettomedelsbehov för »omkostnaderna» synes i överensstämmelse med skogsstyrelsens hemställan böra uppskattas till 2 000 000 kronor i stället för av utredningen preliminärt beräknade 1 500 000 kronor. Det sammanlagda nettomedelsbehovet för budgetåret 1946/47 (räkenskapsperioderna 1 januari—31 december 1946 samt 1 januari—30 juni 1947) skulle således utgöra 5 650 000 kronor.

Då skogsvårdsstyrelsernas ordinarie och extra befattningshavare torde böra komma i åtnjutande av provisoriskt lönetillägg under budgetåret 1946/47 enligt motsvarande grunder, som för statstjänstemän föreslagits i proposition

nr 3 till innevarande års riksdag, bör sistnämnda belopp 5 650 000 kronor ökas med ett belopp motsvarande den beräknade kostnaden för sådant löne-tillägg, eller 500 000 kronor. Å riksstaten för budgetåret 1946/47 torde alltså böra uppföras ett reservationsanslag för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med 6 150 000 kronor.

I likhet med utredningen förordar jag, att de skogsvårdsavgiftsmedel, som inflyta på grund av debitering enligt hittills gällande grunder år 1946, i sin helhet tillföras statsverket.

Utredningen och skogsstyrelsen ha utgått från att sistnämnda skogsvårdsavgifter, vilka enligt den hittills gällande ordningen skulle ha använts för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under kalenderåret 1947, borde reserveras för budgetåret 1947/48 samt att den nya skogsvårdsavgiften första gången skulle påföras år 1947 och på grund av denna debitering inflytande medel, uppburna år 1948, användas för skogsvårdsstyrelseverksamheten budgetåret 1948/49.

En anordning i enlighet med vad sålunda förutsatts skulle emellertid medföra, att statsverket finge vidkännas en extra belastning under övergångstiden. På grund härav finner jag mig böra förorda, att de år 1946 för avverkningarna under år 1945 debiterade skogsvårdsavgifterna, vilka i sin helhet skola uppbäras i samband med kronouppbörden i november 1946, tillföras statsverket under budgetåret 1946/47. Skogsvårdsavgift beräknad efter taxeringsvärdena synes böra påföras första gången på grund av 1947 års taxering. Härigenom inflytande avgiftsmedel torde i sin helhet kunna uppbäras under uppbördsterminen i mars 1948 och tillföras statsverket för budgetåret 1947/48. Från och med budgetåret 1948/49 läser uppbörden därefter komma att äga rum å uppbördsterminerna i september, november och januari under det budgetår, för vilket avgiftsmedlen skola tillföras statsverket.

Storleken av de skogsvårdsavgifter, som komma att inflyta under innevarande år, är ännu icke känd och kan icke med någon större säkerhet bedömas förrän i mitten av juni 1946, då utfallet av virkestaxeringarna torde vara tillgängligt hos häradsskrivarna. Emellertid lära avverkningarna under år 1945, på vilkas omfattning inkomsterna av avgiftsmedel bero, i varje fall icke mera avsevärt ha understigit 1944 års avverkningar. Skogsvårdsavgifterna torde alltså kunna antagas inbringa ungefär samma belopp som år 1945 eller omkring 4 000 000 kronor. Enligt nu anförda beräkningar skulle statsverkets nettoutgift för skogsvårdsstyrelserna avseende budgetåret 1946/47, bortsett från vedutsyningsanslaget samt förvaltningsbidragen ur de särskilda skogsvårdsanslagen, inskränka sig till (6 150 000 — 4 000 000 =) 2 150 000 kronor.

Av anslaget för bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet torde ett belopp av 20 000 kronor få användas för utdelning av stipendier till behövande elever vid av skogsvårdsstyrelserna anordnade eller godkända kurser i skogliga ämnen för skogsägare och landsbygdsungdom. Hinder torde icke böra möta att höja stipendiebeloppet, vilket för närvarande är 2 kronor för dag, till 3 kronor.

Skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län torde vidare böra erhålla rätt att för verksamheten i dess helhet disponera från lappmarksanslaget ursprungligen anvisade, hos styrelserna kvarstående anslagsmedel.

Vad skogsstyrelsen anfört rörande behov av särskilt anslag för utbildning av aspiranter till skogsvårdsstyrelsernas jägmästarbefattningar torde icke påkalla någon åtgärd, då frågan om aspirantutbildning, såsom jag tidigare antytt, icke nu bör upptagas till avgörande.

Vid nu framlagda anslagsberäkningar har jag utgått från att skogsvårdsstyrelserna under budgetåret 1946/47 liksom hittills komma i åtnjutande av förvaltningsbidrag ur de särskilda skogsvårdsanslagen samt att särskilt anslag kommer att beviljas för ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. Till frågan om sistnämnda anslag torde jag få återkomma i det följande.

Anslagen till Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande och till Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. bliva icke längre erforderliga.

Frågan om tillfälligt lönetillägg till skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare under innevarande budgetår torde efter utredning genom skogsstyrelsen få upptagas till prövning i annat sammanhang.

I anledning av vad jag tidigare förordat har befunnits erforderligt att omarbete förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift. Förslag till förordning om ändring i vissa delar av skogsvårdsstyrelseförordningen samt till ny förordning om skogsvårdsavgift ha sålunda utarbetats och torde få underställas riksdagen.

I fråga om de föreslagna ändringarna i skogsvårdsstyrelseförordningen må utöver vad tidigare anförts framhållas följande.

Då det torde vara nödvändigt, att de föreslagna anordningarna i fråga om skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation samt personalens anställnings- och avlöningsförhållanden bliva obligatoriskt bindande för styrelserna, synes det mest ändamålsenligt, att bestämmelser om skyldighet för skogsvårdsstyrelserna att följa fastställd personalförteckning och tillämpa fastställt avlöningsreglemente intagas i skogsvårdsstyrelseförordningen (2 §).

I skogsvårdsstyrelseförordningen den 15 juni 1923 fanns intagen en bestämmelse om skyldighet för skogsvårdsstyrelserna att föranstalta om anskaffande av frö och plantor, vilken bestämmelse uteslutits i 1941 års förordning. Då styrelsernas befattning med återväxtåtgärderna tillhöra deras angelägnaste arbetsuppgifter och det torde vara av en viss betydelse att understryka deras skyldighet att i samband därmed sörja för frö- och plantansköningen, har jag funnit mig böra förorda, att en bestämmelse härom införes i skogsvårdsstyrelseförordningen (4 §).»

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag angående skogsvårdsstyrelsernas personalorganisation och personalens lönerreglering är avsett att genomföras från den 1 juli 1946. Beträffande övergången till det nya lönesystemet har utredningen bland annat föreslagit att befattningshavare skulle för placering i löneklass äga tillgodoräkna sig den tid, varunder han före sagda tidpunkt oavbrutet innehåft motsvarande befattning hos skogsvårdsstyrelse. Utredningen har därvid åberopat att samma anordning på sin tid föreskrevs vid lönerregleringen för lantbruksundervisningsanstaltens befattningshavare. Med beaktande av vad statskontoret och lönenämnden anfört har emellertid departementschefen ansett sig icke kunna följa utredningen i förevarande punkt, utan förklarat att bestämmelser motsvarande civila avlöningsreglementets böra tillämpas i detta hänseende, innebärande att befattningshavare hänföres till den löneklass i vilken lönen närmast överstiger den avlöning han ägt uppbära i den hittillsvarande anställningen hos skogsvårdsstyrelse. I sådana fall där minskning i lönen på grund härav skulle uppkomma — detta gäller främst vissa av länsjägmästarna — beräknas att skogsvårdsstyrelserna skola till befattningshavarna utbetala häremot svarande lönetillägg. Vad särskilt angår länseskogvaktarna blir deras ställning i väsentlig mån beroende av vilken hänsyn som kommer att tagas till det provisoriska lönetillägg som från den 1 juli 1946 synes böra utgå även till skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare. Medräknas detta vid jämförelsen mellan nuvarande och blivande lönebelopp, komma samtliga länseskogvaktare att placeras i den lägsta löneklassen inom lönegraden. Detta betyder att en äldre länseskogvaktare även om han står invid pensionsålderns inträde tilldelas samma avlöning som en nytillträdande och dessutom kan sakna möjlighet att intjäna övriga löneklasser. Utskottet utgår emellertid från att härvidlag bortses från sagda provisoriska lönetillägg, vilket bör utgå vid sidan av lönebeloppet enligt respektive löneklass. I så fall torde så gott som undantagslöst vid inplaceringen de länseskogvaktare som ha minst 12 tjänsteår, d. v. s. redan erhållit samtliga nu utgående ålderstillägg, vara att hänföra till 14:e löneklassen, de med minst 9 tjänsteår till 13:e löneklassen och de övriga till 12:e löneklassen. Kungl. Maj:ts ställningstagande i frågan om löneklassplaceringen har föranlett att motionsvis framställts yrkanden om medgivande av rätt till tillgodoräkning av tjänsteår, nämligen i motionerna I: 291 och II: 452 samt I: 293 och II: 444 för samtliga befattningshavare och i motionerna I: 285 och II: 445 för länseskogvaktarna.

När utskottet såsom framgår av tidigare avsnitt ansett sig förhindrat att förorda högre lönegrad för länseskogvaktarna än den 12:e, har utskottet funnit så mycket mera angeläget att medverka till att dessa befattningshavare genom övergångsanordningarna få sina intressen tillgodosedda i möjligaste utsträckning. Utskottet vill då särskilt fästa uppmärksamheten på det förhållandet att den äldre personalen eljest blir missgynnad i jämförelse med den yngre såtillvida att den dels icke berättigas tillgodoräkna sig intjänta år i annan mån än att vid övergången tages hänsyn till då utgående

ålderstillägg och dels icke kan medhinna att i den nya tjänsteställningen före pensionsålderns inträde uppnå den högsta löneklassen, ett förhållande som måste framstå såsom stridande mot billighet och rättvisa. En dylik påföljd för de äldre synes utskottet desto mera motbjudande som länsskogvaktarkåren enligt samstämmiga vittnesbörd från alla håll genom sitt arbete tillvunnit sig förtroende och uppskattning bland landets skogsägare. Den omständigheten att kåren hittills otvivelaktigt i betraktande av utbildning och arbetsuppgifter varit eftersatt i lönehänseende synes också tala för att även och kanske i främsta rummet de äldre befattningshavarna böra sättas i tillfälle att uppnå den högsta löneklassen. Enligt vad utskottet inhämtat rör det sig här om ett 80-tal länsskogvaktare i 14:e löneklassen.

I enlighet med det anförda har inom utskottet övervägts att tillstyrka medgivande av sådant tillgodoräknande som föreslagits av utredningen. Hinder häremot har emellertid ansetts möta i den praxis som tillämpats i anslutning till avlöningsreglementets hithörande bestämmelser. Utskottet vill dock påpeka att en sådan ståndpunkt knappast är fullt hållbar. Eftersom reformen icke avser förstatligande av skogsvårdsstyrelserna, äro dessas befattningshavare ej heller i fortsättningen att betrakta såsom statsanställda. Och då avsikten är allenast att i stort sett på löneförhållandena för skogsvårdsstyrelsernas personal tillämpa motsvarande bestämmelser som nu gälla för stats-tjänstemän, förefaller ett avsteg från berörda praxis i fråga om tillgodoräkning icke behöva uppväcka större betänkligheter. Utskottet vill för övrigt i detta sammanhang erinra om vad chefen för finansdepartementet i liknande angelägenhet anförde i propositionen nr 218 till 1945 års riksdag med förslag till vissa ändringar i civila avlöningsreglementet m. m. För vissa fall, då arbetare först efter jämförelsevis lång tids statlig arbetaranställning vunne befordran till tjänstemannaställning, syntes det finansministern önskvärt att en något förmånligare löneklassplacering måtte kunna beredas än den som följde enbart av de gällande reglerna för arbetares inplacering i löneklass vid övergång till ordinarie eller extra ordinarie tjänst. Det syntes dock icke lämpligt att i vederbörande avlöningsreglementen införa särskilda bestämmelser om löneklassplacering i här ifrågakarande befordringsfall. Beslut härutinnan syntes i stället tills vidare lämpligen böra på framställning få meddelas av Kungl. Maj:t. I fråga om arbetare som erhöle befordran till ordinarie tjänst borde riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att meddela beslut i ämnet utverkas.

Ehuru utskottet såsom torde framgå av det anförda närmast varit benäget att i enlighet med utredningens förslag öppna möjlighet för länsskogvaktarna att få i full utsträckning tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring i avseende å löneklassplaceringen, har utskottet med hänsyn till de principiella betänkligheter som rests häremot ansett sig böra avstå från detta under förutsättning att de äldre länsskogvaktarna kunna beredas kompensation i annan form. Efter att ha övervägt olika utvägar vill utskottet föreslå att länsskogvaktare som eljest placeras i 14:e löneklassen och icke hinner intjäna 16:e

löneklassen må från början medgivas sådan löneklassplacering och tillgodoräkning att han kan beräknas tre år före avgången med pension uppnå den högsta löneklassen eller — vilket innebär ett annat sätt att vinna samma syfte — må i stället erhålla ett motsvarande personligt årligt lönetillägg. Enligt gjorda överslagsberäkningar skulle kostnaderna för en dylik övergångsanordning till en början uppgå till sammanlagt cirka 35 000 kronor årligen för att sedermera minska allteftersom vederbörande länskogvaktare avgå med pension. Motsvarande anordning synes under enahanda förutsättningar böra tillämpas även på länskogvaktare som från början eljest placeras i 13:e eller 12:e löneklassen.

Vad beträffar spørsmålet om löneklassplaceringen för övrig personal hos skogsvårdsstyrelserna synes utskottet jämväl härvidlag böra tillämpas samma grunder som ifrågasatts beträffande länskogvaktarna. Det torde här inskränka sig till att gälla företrädesvis några av kanslipersonalen samt även ett par av jägmästarna.

Beaktande finansministerns ovan återgivna uttalande finner utskottet lämpligt att Kungl. Maj:t bemyndigas att med ledning av vad utskottet här anfört angående tillgodoräkningsförfarande få meddela de föreskrifter som finnas erforderliga i ämnet.

Vad härefter angår anslagsberäkningarna för skogsvårdsstyrelsernas del ha dessa i stort sett icke givit anledning till någon utskottets erinran. Såsom ovan anförts har utskottet förutsatt att vid inplaceringen i löneklasser av befattningshavarna skall bortses från provisoriskt lönetillägg. Detta medför att avlöningskostnaderna, som i propositionen vad angår den skogsskoleutbildade personalen beräknats efter den lägsta löneklassen, torde böra uppräknas med hänsyn till att vissa länskogvaktare komma att, oavsett utskottets förslag om visst tillgodoräkande av tjänsteår, placeras i 13:e och 14:e löneklasserna. Anslagsbehovet torde av sagda orsak öka med omkring 80 000 kronor. Härtill komma kostnaderna för den av utskottet föreslagna övergångsanordningen, vilka torde kunna uppskattas till sammanlagt omkring 50 000 kronor. Å andra sidan inträder en minskning med 65 000 kronor, som avsetts såsom skogsvårdsstyrelsernas bidrag till pensionsavgifter men som till följd av propositionen nr 257 angående pensionsreglering för vissa befattningshavare vid skogsvårdsstyrelserna icke torde komma att erfordras. Med hänsyn till här berörda anslagsposter uppkommer följaktligen en nettoökning av medelsbehovet med $(80\ 000 + 50\ 000 - 65\ 000 =) 65\ 000$ kronor. Det av Kungl. Maj:t äskade reservationsanslaget för budgetåret 1946/47, avseende tiden 1 januari 1946—30 juni 1947, torde i enlighet härmed böra höjas från 6 150 000 kronor till i runt tal 6 200 000 kronor, vilket belopp sålunda torde böra anvisas av riksdagen för ändamålet. Enär i skogsvårdsavgifter för samma budgetår beräknas inflyta omkring 4 000 000 kronor, inskränker sig statsverkets nettoutgift för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet under förutnämnda tidrymd till $(6\ 200\ 000 - 4\ 000\ 000 =) 2\ 200\ 000$ kronor för nästa budgetår.

Med den ståndpunkt utskottet intagit till finansierings- och anslagsfrågorna torde något utskottets uttalande på grund av vad motionerna I: 291 och II: 452 innehålla i hithörande, ej förut behandlade delar icke påkallas.

Såsom departementschefen anfört torde spørsmålet om tillfälligt lönetilllägg till skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare under innevarande budgetår böra upptagas till prövning i annat sammanhang.

Slutligen har utskottet granskat Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändring i vissa delar av skogsvårdsstyrelseförordningen samt till ny förordning om skogsvårdsavgift. Förslagen ha icke föranlett någon utskottets erinran.

XI. Skogsstyrelsen.

Efter inledning och redogörelser för skogsstyrelsens framställningar (s. 136—145) samt för yttranden i ärendet från statskontoret, allmänna lönenämnden samt riksräkenskapsverket (s. 146 o. 147) har *departementschefen* anfört följande:

»Ett genomförande av vad jag i det föregående förordat kommer otvivelaktigt att medföra en icke ringa ökning av skogsstyrelsens arbetsuppgifter. Även om en del av de nya arbetsuppgifterna torde få anses vara av engångsnatur och sålunda huvudsakligen påkalla arbetsförstärkning endast under en övergångstid, kommer dock utökningen av styrelsens administrativa, kamerala och andra arbetsuppgifter att till väsentlig del bliva av bestående art. Det torde därför bliva nödvändigt att styrelsens personal utökas. I avvaktan på att erfarenhet vunnits rörande dessa arbetsuppgifter synes dock en viss försiktighet böra iakttagas såväl i fråga om inrättande av nya ordinarie eller extra ordinarie befattningar hos skogsstyrelsen som beträffande ändringar i löneställningen för redan befintliga sådana befattningar. I detta sammanhang torde emellertid böra övervägas om icke åtskilliga av de nuvarande från olika sakanslag avlönade arvodesbefattningarna hos skogsstyrelsen böra överflyttas till styrelsens avlöningsanslag.

Med hänsyn till de omfattande och betydelsefulla arbetsuppgifter, som kommit att åvila den skogligen avdelningen vid skogsstyrelsen, torde det såsom styrelsen framhållit vara erforderligt att denna avdelning uppdelas å två byråer. I samband därmed synes den nuvarande från statens skogsodlingsanslag avlönade arvodesbefattningen såsom tillförordnad byråchef böra ändras till en befattning såsom byråchef i lönegrad Eo 30 å skogsstyrelsens stat samt arvodesbefattningen såsom vägkonsulent ändras till en tjänst såsom förste byråsekreterare i lönegrad Eo 26. Däremot anser jag mig icke kunna tillstyrka, att den nuvarande befattningen såsom byråchef i lönegrad A 30 uppflyttas till lönegrad C 7. Till förstärkning av arbetskrafterna å den skogligen avdelningen torde böra inrättas två amanuensbefattningar, den ena i lönegrad Eo 18 och den andra i lönegrad Eo 16.

Enligt skogsstyrelsens förslag skulle den nuvarande arvodestjänsten för handläggning av ärenden rörande beredskapsarbeten indragas och i stället hos styrelsen inrättas en byrådirektörsbefattning i lönegrad Eo 28. Såsom skogsstyrelsen anfört synes det vara av stor vikt att till styrelsen knytes en tjänsteman som kan bistå skogsvårdsstyrelserna — utom med kontrollerande och rådgivande verksamhet — med utredningar i olika anslagsfrågor. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka att för detta ändamål hos styrelsen inrättas en byrådirektörsbefattning utan förordar att medel anvisas å skogsstyrelsens avlöningsstat till arvode åt en befattningshavare med de av styrelsen åsyftade arbetsuppgifterna. Jag förutsätter därvid att någon särskild tjänsteman i fortsättningen icke skall förordnas att handlägga på styrelsen ankommande göromål, som sammanhännga med planläggningsverksamheten. Hinder torde dock icke böra föreligga för att de hos styrelsen direkt anställda förrättningsmän, som efter innevarande budgetårs utgång erfordras för planläggningsarbeten i skogarna, även framdeles avlönas från anslaget till planering av allmänna arbeten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra huruvida den av mig förordade arvodesbefattningen skall placeras å den administrativa byrån eller den skogligen avdelningen.

Vad beträffar den administrativa byrån hos skogsstyrelsen torde såsom allmänna lönenämnden framhållit en förbättring av löneställningen för befattningen såsom byrådirektör vara motiverad. Jag anser mig dock icke kunna tillstyrka högre löneställning för denna befattning än Eo 28. Därest detta förslag genomföres, torde den nuvarande befattningen såsom byrådirektör böra uppföras å övergångsstat. Befattningen såsom byråinspektör å den administrativa byrån synes icke för närvarande lämpligen böra upptagas å ordinarie stat. Det torde vara uppenbart, att personalen å den administrativa byrån måste utökas i samband med genomförandet av skogsvårdsstyrelsernas omorganisation. Skogsstyrelsen har i detta hänseende föreslagit att medel skulle anvisas för att möjliggöra anlitaandet av fyra tillfälliga befattningshavare, nämligen en revisor, en amanuens och två kvinnliga biträden. Såsom riksräkenskapsverket anfört torde revisorsbefattningen böra inrättas såsom extra ordinarie. Så länge den å övergångsstat uppförde byrådirektören kvarstår i tjänsten och ej innehar extra ordinarie befattning i högre lönegrad, torde denna revisorsbefattning böra hållas obesatt. Jämväl till de tre återstående av skogsstyrelsen föreslagna tillfälliga tjänsterna ävensom till en kontorsbiträdestjänst som nu avlönas från anslaget till planläggning av allmänna arbeten torde medel böra anvisas å skogsstyrelsens stat.

I överensstämmelse med skogsstyrelsens förslag synas hos styrelsen böra inrättas två kontorsbiträdestjänster, den ena i lönegrad A 4 och den andra i lönegrad Eo 4. I likhet med statskontoret anser jag att till avlöning åt en extra expeditionsvakt och till bestridande av kostnaderna för vissa å den administrativa byrån ankommande utredningar böra anvisas sammanlagt 9 000 kronor men att frågan om anvisande av särskilda medel till statistiskt arbete bör anstå.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde i anledning av löneklassförändringar och förslaget om en kontorsbiträdestjänst i lönegrad A 4 samt med beaktande av att medel böra beräknas för hela grundlönen till byråchefen i lönegrad A 30 böra höjas med tillhoppa 9 200 kronor till (39 500 + 9 200 =) 48 700 kronor. Posten arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, synes å ena sidan böra minskas med 12 000 kronor med hänsyn till att arvodestjänsten såsom vägkonsulent föreslås omändrad till en befattning såsom förste byråsekreterare i Eo 26 samt å andra sidan höjas med 15 500 kronor på grund av förslaget om inrättande av en ny arvodesbefattning hos styrelsen i samband med indragning av arvodestjänsten för handläggning av ärenden rörande beredskapsarbeten. Sagda post torde alltså för nästa budgetår böra upptagas med (18 000 — 12 000 + 15 500 =) 21 500 kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde densamma böra höjas med 43 800 kronor i anledning av löneklassförändringar och för avlöningar till en byråchef i Eo 30, en byrådirektör i Eo 28, en förste byråsekreterare i Eo 26, en amanuens i Eo 18, en amanuens i Eo 16 och ett kontorsbiträde i Eo 4, med 21 400 kronor för avlöningar till tre tillfälliga tjänstemän å den administrativa byrån och ett kontorsbiträde, som hittills avlönats från anslaget till planering av allmänna arbeten, samt med 9 000 kronor till bestridande av kostnaden för vissa å nämnda byrå ankommande utredningar och till avlöning åt en extra expeditionsvakt. Sistnämnda post bör således upptagas med (51 600 + 43 800 + 21 400 + 9 000 =) 125 800 kronor. För nästa budgetår torde posten böra angivas förslagsvis, därvid för postens överskridande bör krävas Kungl. Maj:ts medgivande. Slutligen torde posten rörligt tillägg böra höjas med 7 200 kronor till 19 700 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår till avlöningar vid skogsstyrelsen skulle alltså utgöra (48 700 + 21 500 + 125 800 + 19 700 =) 215 700 kronor.

Ny personalförteckning för skogsstyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Ökningen av skogsstyrelsens personal och dess tjänstelokaler torde medföra ökad belastning jämväl av styrelsens omkostnadsanslag. Jag vill därför icke motsätta mig att detta anslag nu höjes. Skogsstyrelsens framställning om anvisande av medel till inköp av en bil och till driftkostnader för densamma anser jag mig emellertid icke för närvarande kunna tillstyrka. Uppräkningen av anslaget torde därför kunna begränsas till 5 000 kronor. Härigenom skulle möjliggöras en förhöjning av posten reseersättningar med 3 000 kronor och posten expenser med 2 000 kronor. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med (46 000 + 5 000 =) 51 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny omkostnadsstat för skogsstyrelsen.»

I anslutning till den utökning av skogsstyrelsens administrativa, kamerala och andra arbetsuppgifter som förorsakas av här tillstyrkta reformering av skogsvårdsstyrelseverksamheten, torde det vara nödvändigt att tillföra skogsstyrelsen häremot svarande arbetskrafter. Propositionen innehåller ock för-

Utskottet.

slag i sådant hänseende. Gentemot detta har i motionerna I: 295 och II: 448 anförts att skogsstyrelsen genom ett mera rationellt utnyttjande av förefintlig personal skulle kunna reda sig även i fortsättningen utan tillskott av arbetskrafter. Utskottet kan för sin del icke finna möjligt att föreslå beskärning av departementschefens förslag till personaluppsättning hos skogsstyrelsen. Beräkningarna av avlönings- och omkostnadsanslagen till skogsstyrelsen för budgetåret 1946/47 föranleda ej heller någon utskottets erinran.

XII. Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Departementschefen har i förevarande proposition s. 151 anført följande:

»Med hänsyn till att det ännu icke kan med större säkerhet bedömas i vad mån skogsvårdsstyrelsernas medverkan kan komma att behövas vid planläggningen och fördelningen av vedavverkningarna under budgetåret 1946/47, synes ståndpunktstagandet till beräkningen av ifrågavarande medelsbehov böra anstå ytterligare någon tid. Jag torde därför i sinom tid åter få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.»

Sedermera har *departementschefen* i propositionen nr 246 — efter redogörelser för framställning från skogsstyrelsen och för däröver infordrade yttranden från statskontoret och statens bränslekommission — föreslagit följande:

»Liksom under de senaste åren torde skogsvårdsstyrelsernas medverkan vid avverkningarnas planläggning och fördelning komma att tagas i anspråk i viss utsträckning även under nästa budgetår. I anslutning till vad skogsstyrelsen anført rörande den tidigare medelsåtgången anser jag mig icke böra framställa någon erinran mot att för detta ändamål under nästa budgetår beräknas ett belopp av 200 000 kronor. Under föregående och löpande budgetår har från förevarande anslag även utlämnats bidrag till skogsodling efter kalavverkning, som företagits i syfte att fullgöra ålagd vedproduktionsplikt. Sådant bidrag torde emellertid böra under nästa budgetår utgå endast därest detta med hänsyn till bränsleförsörjningen befinnes önskvärt. I övrigt torde i huvudsak böra tillämpas enahanda grunder som gälla för motsvarande bidragsverksamhet för löpande budgetår. För ifrågavarande ändamål synes från anslaget böra få tagas i anspråk ett belopp av högst 200 000 kronor. Med hänsyn till det anförda förordar jag, att för nästa budgetår under förevarande anslag anvisas 400 000 kronor.»

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning biträdes av utskottet.

XIII. Statens skogsodlingsanslag.

Departementschefen har — efter redogörelser för framställning från skogsstyrelsen och yttrande av statskontoret å s. 151 o. 152 — anfört följande:

»Såsom jag i det föregående anfört synes den nuvarande från skogsodlingsanslaget avlönade arvodesbefattningen hos skogsstyrelsen böra ändras till en befattning såsom byråchef i lönegrad Eo 30 å skogsstyrelsens stat. Då övriga med anslaget avsedda ändamål torde kunna tillgodoses med ett belopp av 175 000 kronor, synes anslaget för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Hinder torde icke böra möta mot att — liksom innevarande budgetår skett — medel från anslaget ställas till förfogande för befrämjande av återväxten av ädla lövträd samt anskaffning och distribution av skogsodlingsmaterial.»

Då jämväl utskottet finner att med anslaget avsedda ändamål böra kunna tillgodoses med ett oförändrat belopp av 175 000 kronor för nästa budgetår, kan utskottet följaktligen icke biträda motionen I: 292 om anslagets höjande till 255 000 kronor.

Utskottet.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må

- 1) antaga förenämnda förslag till förordning om ändring i förordningen den 30 maj 1941 (nr 350) angående skogsvårdsstyrelser och till förordning om skogsvårdsavgift;
- 2) godkänna de grunder för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet och personalförhållanden samt verksamhetens finansiering m. m., som utskottet i det föregående förordat;
- 3) för skogsstyrelsen fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 överdirektör	C 10
1 byråchef	A 30
1 kontorist	A 9
1 kanslibitråde	A 7
1 kontorsbiträde	A 4

Befattning

Lönegrad

Tjänsteman å övergångsstat.

1 byrådirektör A 26

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad
än 20.

1 byråchef Eo 30

1 byrådirektör Eo 28

1 förste byråsekreterare Eo 26

1 byråinspektör Eo 24

1 byråsekreterare Eo 21

1 revisor Eo 21;

Anm. Den å extra ordinarie stat upptagna befattningen såsom revisor skall hållas obesatt, så länge den på övergångsstat uppförde byrådirektören kvarstår i tjänsten och ej innehar extra ordinarie befattning i högre lönegrad.

4) godkänna följande avlöningsstat för skogsstyrelsen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	48 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	21 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	125 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	19 700

Summa kronor 215 700;

5) för budgetåret 1946/47 å riksstaten under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Skogsstyrelsen*: Avlöningar ett *förslagsanslag* av 215 700 kronor;

b) till *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader* ett *förslagsanslag* av 51 000 kronor;

c) till *Skogsvård m. m.*: *Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet* ett *reservationsanslag* av 6 200 000 kronor;

d) till *Skogsvård m. m.*: *Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.* ett *förslagsanslag* av 400 000 kronor;

e) till *Skogsvård m. m.*: *Statens skogsodlingsanslag* ett *reservationsanslag* av 175 000 kronor.

B. att motionerna I: 285 och II: 445, I: 286 och II: 442, I: 287, I: 288 och II: 450, I: 289 och II: 453, I: 290 och II: 449, I: 291 och II: 452, I: 292, I: 293 och II: 444, I: 294, I: 295 och II: 448, II: 446 samt II: 451, i den mån de ej kunna anses besvarade med vad utskottet ovan anfört, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 24 maj 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Gabrielsson, Anderberg, Nils Olsson, Näslund, Bondeson* och *Jonsson*, samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Ericsson* i Sörsjön, *Mäler, Lundbom, Andersson* i Surahammar, *Pettersson* i Rosta, *Stattin* och *Utbult*.

Reservationer:

Under avdelning III (Skogsvårdsstyrelsernas ställning och sammansättning m. m.) av herrar *Bondeson* och *Stattin*, vilka i anslutning till motionerna I: 291 och II: 452 samt I: 295 och II: 448 ansett att sista stycket av 4 § i förslaget angående ändring av skogsvårdsstyrelseförordningen bort utgå;

Under avdelning VII (Personalens anställnings- och avlöningsvillkor) av herr *Bondeson*, vilken i anslutning till motionerna I: 291 och II: 452 ansett

dels att besvärsrätten enligt tredje stycket av 2 § i förslaget angående ändring av skogsvårdsstyrelseförordningen bort utformas till att gälla allenast ordinarie befattningar,

dels ock att länsjägmästarna bort erhålla löneställning, motsvarande lönegraderna A 28, A 29 och A 30 i stället för respektive A 27, A 29 och A 30;

Under avdelning VIII (Finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet) av herrar *Tjällgren*, *Gabrielsson*, *Bondeson*, *Pettersson* i Rosta och *Stattin*, vilka i anslutning till motionerna I: 290 och II: 449, I: 294, I: 295 och II: 448 anfört följande:

»I likhet med Kungl. Maj:t har utskottet föreslagit att för finansiering av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet de hittills utgående skogsvårdsavgifterna skola bibehållas. Dessa avgifter skola emellertid icke såsom nu uttagas i förhållande till värdet av avverkat virke, utan efter vid fastighetstaxering åsatta värden för skogsmark och växande skog. I anslutning härtill har utskottet liksom departementschefen räknat med att skogsvårdsavgift må kunna uttagas med högst 1,5 promille på taxeringsvärdet för skogsmark och skog. Skogsvårdsavgiftsmedlen skola i sin helhet inlevereras till statsverket och redovisas å riksstaten. Skogsvårdsstyrelserna skola därefter erhålla statsanslag i vanlig ordning för täckande av sina behov.

Den hittillsvarande skogsvårdsavgiftens karaktär av en avgift för skogsvårdande verksamhet i främsta rummet inom de regionala områden, från vilka den hämtats, kommer härigenom att förvandlas till en ny form av skatt av rent statlig natur. Det kan icke råda någon tvekan om att en på alla skogars taxeringsvärden med fast procenttal utgående årlig avgäld blir fullt jämfäst med en för skogsbruket speciell fastighetsskatt. Det måste emellertid anses strida mot de allmänna beskattningsprinciper, som i övrigt tillämpas, att pålägga särskilda objektskatter för speciella ändamål.

Vi kunna visserligen medge att skogsvårdsstyrelsernas skogsvårdande verksamhet i första hand blir till nytta för skogsägarna. Det torde emellertid icke kunna bestridas att dessa åtgärder i minst lika stor utsträckning äro en synnerligen viktig samhällsangelägenhet. Som skäl härför tillåta vi oss påpeka den oerhört stora betydelse skogsbruket har för landets trävaruindustri

och för i denna anställda tjänstemän och arbetare och därmed för hela samhället. Ur dessa synpunkter kan det icke vara riktigt att kostnaderna för skogsproduktionens vidmakthållande och ökning i huvudsak läggas på det relativt obetydliga och föga bärkraftiga rotvärdet. Detta har så mycket mindre fog för sig som avkastningen av sagda skogsvärde helt tages under beskattning i likhet med varje annan intäkt.

Vad beträffar anslagsbehovet för budgetåret 1946/47 för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet må slutligen framhållas, att detta på grund av den föreslagna budgettekniska anordningen icke påverkas av vårt ställningstagande till frågan om skogsvårdsavgift.

Åberopande det anförda hemställas,

att riksdagen må besluta att avslå Kungl. Maj:ts förslag till ny förordning om skogsvårdsavgift utom i vad gäller upphävande av gällande förordning i ämnet.»

Föreslagen löneställning (bruttolön) för skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare räknade, liksom även pro-

Befattning	Proposition nr 126				Mot. I: 291=II: 452				Mot. I: 285=II: 445			
	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön
Länsjägmästare.....	14	A 27	13 286	15 138	8	C 4	16 038					
	8	A 29	14 583	16 128	8	C 5	17 038					
	3	A 30	15 138	16 638	9	C 6	18 038					
Bitr. länsjägmästare..	11	A 26	12 637	14 583	11	A 27	13 286	15 138				
Distriktsjägmästare..	21	A 26	12 637	14 583	24	A 26						
Skogsteknisk ledare..	4	A 24	11 340	13 286	4	A 24						
Förste assistent i län, där bitr. länsjägmäst. saknas	24	A 22	10 122	11 989	14	A 23	10 712	12 637				
Förste assistent i öv- riga län					10	A 22						
Assistent.....	12	A 20	9 092	10 712	23	A 20						
Förste länskogvak- tare	12	A 15	6 844	8 597	12	A 16	7 174	9 092	41	A 16	7 174	9 092
Skogstekniskt biträde	—	—	—	—	20	A 16	7 174	9 092	20	A 16	7 174	9 092
Länskogvaktare	290	A 12	5 948	7 174	310	A 13	6 231	7 638	241	A 13	6 231	7 638
Bitr. länskogvaktare	91	A 8	5 088	5 948	107	A 8			91	A 9	5 300	6 231
Kassör.....	14	A 14	6 514	8 118	14	A 16	7 174	9 092				
	9	A 16	7 174	9 092	11	A 18	8 118	10 122				
	2	A 17	7 638	9 588								
Kansliskrivare	2	A 11	5 724	6 844	2	A 11						
Kanslibitråde	11	A 7	4 875	5 724	11	A 7						
Kontorsbiträde.....	35	A 4	4 251	5 088	35	A 4						

Beräknade efter] A-ort skulle bruttolönerna i lönegraderna A 16, 15, 13, 12, 9 och 8 bli följande:

Lönegrad	Begyn- nelselön	Slutlön
A 16	6 294	8 008
A 15	5 996	7 575
A 13	5 445	6 711
A 12	5 194	6 294
A 9	4 640	5 445
A 8	4 455	5 194

Bilaga.

(genomsnittlig dyrort, E-ort; rörligt tillägg och kristillägg, tillsammans 31 %, in-
visoriskt lönetillägg å 690 kr.).

Mot. I: 289=II: 453				Mot. I: 288=II: 450				Mot. I: 293=II: 444				Mot. II: 451			
An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön	An- tal	Lö- ne- grad	Begyn- nelse- lön	Slut- lön
				14	A 27	13 286	15 138								
				4	A 29	14 583	16 128								
				7	A 30	15 138	16 638								
12	A 16	7 174	9 092												
290	A 13	6 231	7 638												
								14	A 16	7 174	9 092	14	A 14	6 514	8 118
								11	A 18	8 118	10 122	9	A 16	7 174	8 092
												2	A 19	8 597	10 712